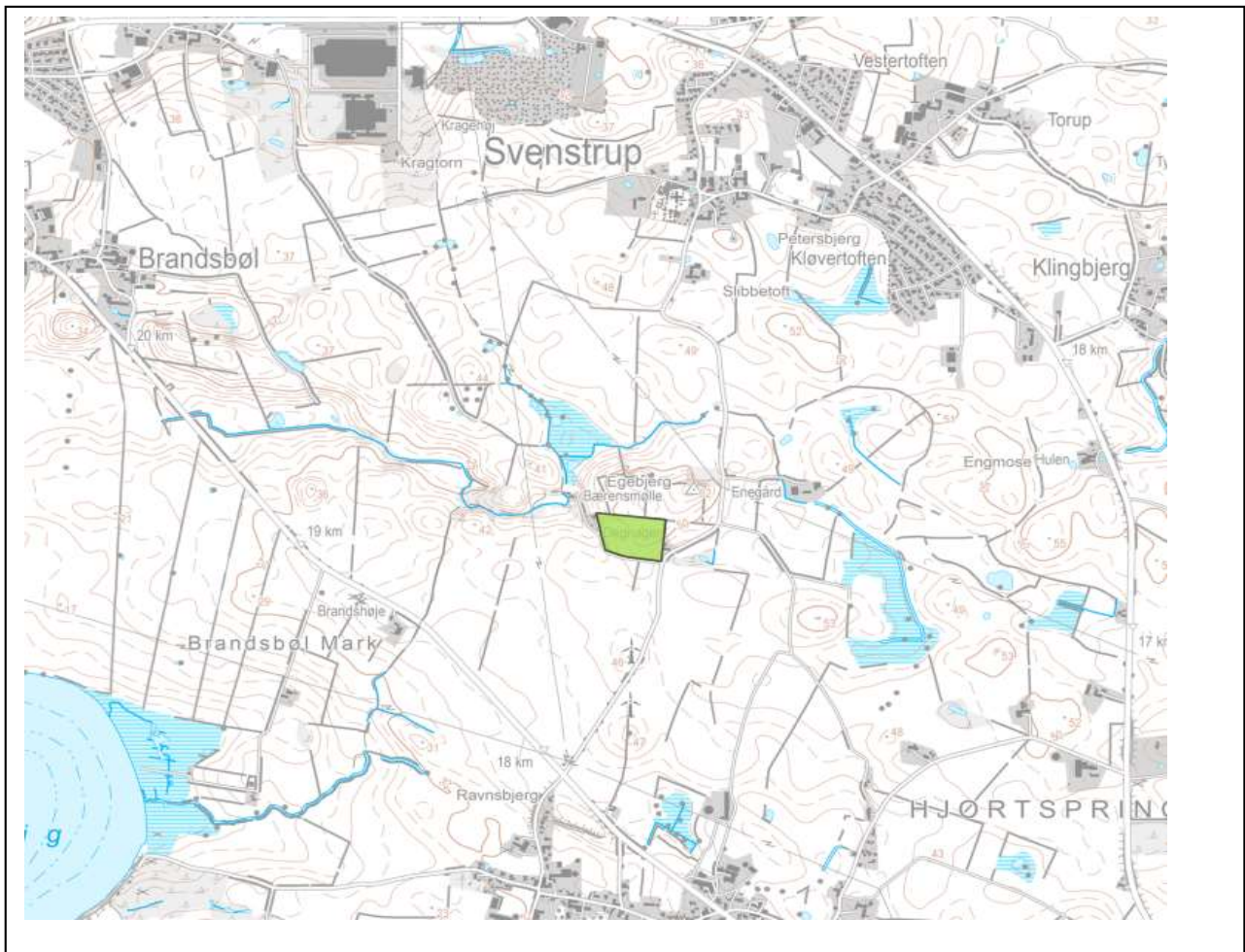

Jens Peter Klindt Madsen
Stevning Gade 23
6430 Nordborg
CVR-nr. 26718201

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Susanne Roug
E-mail: SRP@rsyd.dk
Direkte tlf.: 76631803
KS: MHA
Dato: 2. februar 2022
Sagsnr.: 19/19279
Skabelonversion: 10.2

TILLADELSE TIL ERHVERVSMÆSSIG RÅSTOFINDVINDING

af sand, grus og sten gældende til den 2. februar 2032 på matr.nr. 136 Stevning,
Svenstrup i Sønderborg Kommune.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Afgørelse.....	3
1.1	Tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding	3
1.2	Før tilladelsen tages i brug	4
1.3	Ejerforhold	5
2	Sagens baggrund	5
2.1	Ansøgningens indhold	5
2.2	Beskrivelse.....	5
3	Vilkår	6
3.1	Omfang.....	6
3.2	Drift.....	7
3.3	Adgangsforhold og afstande	10
3.4	Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.	12
3.5	Efterbehandling m.m.....	12
4	Generelle bestemmelser.....	14
5	Sikkerhedsstillelse	16
6	Ansøgningsprocessen.....	16
6.1	Myndighedshøring	17
6.2	miljøvurderingsloven.....	18
6.3	Partshøring.....	19
7	Regionens vurdering af sagen.....	20
7.1	Lovgrundlag.....	20
7.2	Gennemgang af hensyn og vurderinger	20
8	Klagevejledning og underretning.....	29
8.1	Klagevejledning	29
8.2	Underretning om afgørelsen.....	29
9	Bilag.....	31
	Bilag 1 Oversigtskort.....	32
	Bilag 2 Graveplan	33
	Bilag 3 Efterbehandlingsplan.....	34
	Bilag 4 VVM-screening	35
	Bilag 5 Andre myndigheders tilladelser	36

Bilag 6 Udtalelse fra museet..... 37

1 AFGØRELSE

Forud for meddelelse af denne tilladelse har regionen vurderet, hvilke vilkår, der skal fastsættes, samt foretaget en hensynsafvejning i henhold til råstoflovens § 3.

Der redegøres i afsnit 7 nærmere for afvejningen af hensyn samt vurderingen af hvilke vilkår, indvindingen kræver.

Afgørelsen er truffet på baggrund af:

- råstofloven
- miljøvurderingsloven
- Region Syddanmarks Råstofplan 2020
- habitatbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter)
- habitatdirektivet (direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter) og
- vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder".

Øvrigt lovstof, som der henvises til i teksten:

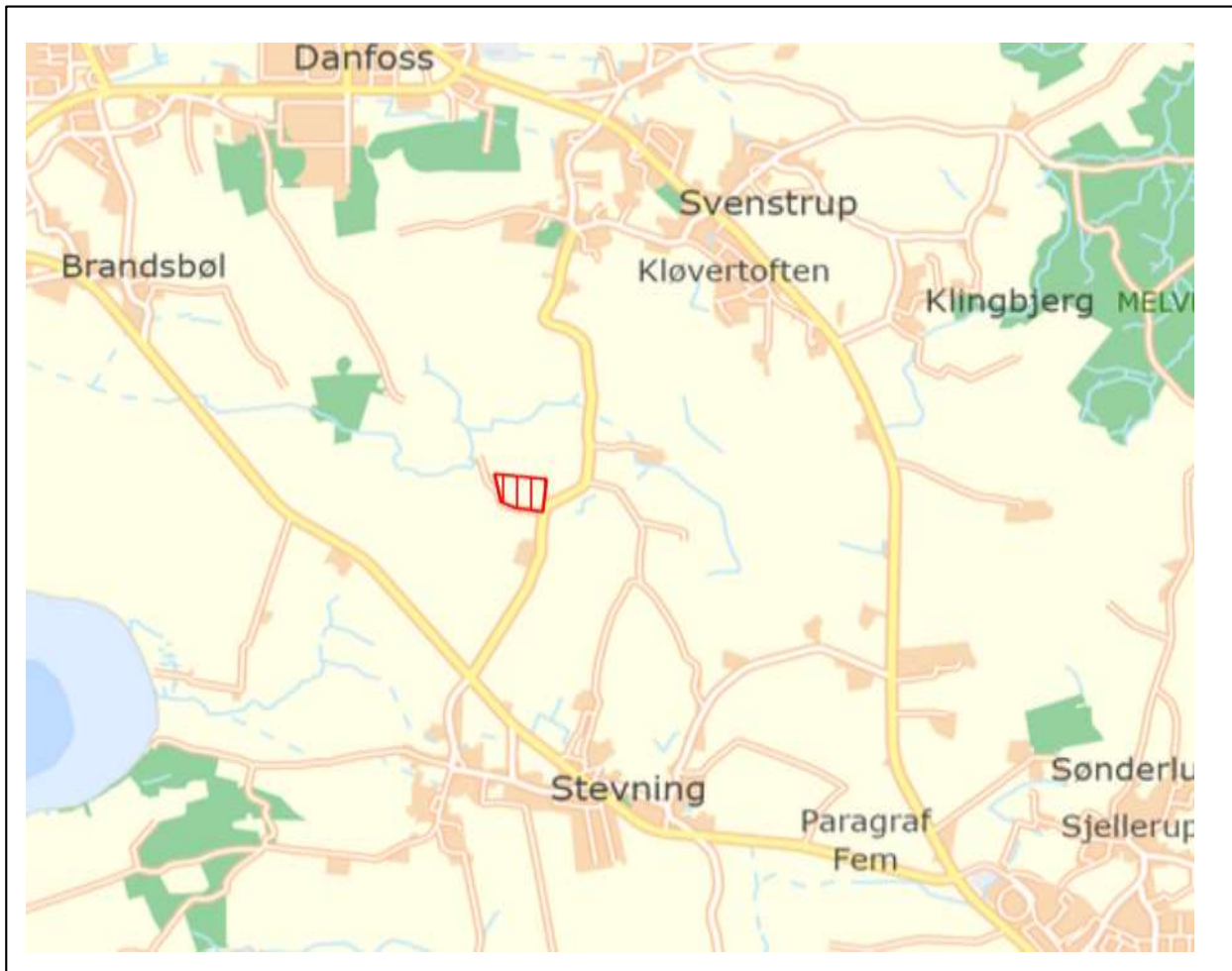
- affalds- og råstofafgiftsloven
- affaldsbekendtgørelsen
- jordforureningsloven
- olietankbekendtgørelsen og
- forvaltningsloven

Samtidige afgørelser fra andre myndigheder:

- Sønderborg Kommune har den 28. november 2019 meddelt adgangstilladelse efter Vejlovens § 49 stk. 1 og 2, som beskrevet i vurderingsafsnittet. Se bilag 5 for kopi af afgørelsen.

1.1 Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding

Region Syddanmark meddeler hermed tilladelse til indvinding af op til 60.000 m³ sand, grus og sten årligt på 3 ha af matr.nr. 136 Stevning, Svenstrup i Sønderborg Kommune. Se oversigtskort herunder:

Oversigtskort over området.

Tilladelsen meddeles i medfør af råstoflovens § 7, stk. 1. Tilladelsen er betinget af vilkårene, som er stillet i medfør af råstoflovens § 10 og tilhørende forudsætninger.

Vilkårene er også bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der er sket tinglysning.

Såfremt hele ressourcen ikke er indvundet ved tilladelsens udløb, kan der ansøges om en ny tilladelse eller der kan ansøges om tilladelse til udvidelse eller ændring af indvindingsområdet.

Råstofforretningen kan tilbagekaldes af regionen i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, jf. råstoflovens § 11.

Tilladelsen bortfalder jf. § 10, stk. 7, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

1.2 Før tilladelsen tages i brug

Regionen skal give accept til at indvindingen påbegyndes herunder arbejdet med at afrømme overjord. Følgende forudsætninger skal være opfyldt:

- Klagefristen skal være udløbet. Evt. klager over tilladelsen har som udgangspunkt opsættende virkning. Derfor skal klagefristen være udløbet før regionen kan give accept til indvinding.
- Sikkerhedsstillelse. Der skal være stillet en økonomisk sikkerhed for efterbehandlingen af indvindingsarealet, se nærmere under kapitel 5.
- Dispensationer og tilladelser uden for samordningspligten: Vejadgang skal være etableret jf. kommunal tilladelse, bilag 5.

Øvrige tilladelser og/eller dispensationer i forbindelse med råstofindvindingen, som ikke er nævnt i denne tilladelse, skal indhentes separat.

1.3 Ejerforhold

Ifølge tingbogen står Jens Peter Klindt Madsen som ejer af matr.nr. 136 Stevning, Svenstrup i Sønderborg Kommune. Ejer har givet samtykke ved underskrift på ansøgningen.

2 SAGENS BAGGRUND

2.1 Ansøgningens indhold

- Jens Peter Klindt Madsen har søgt om tilladelse til en årlig indvinding på 60.000 m³ sand, grus og sten på 3 ha af matr.nr. 136 Stevning, Svenstrup ejet af Jens Peter Klindt Madsen.
- Der forventes at indvindes til maksimalt 20 meter under terræn, men over grundvandsspejlet.
- Indvindingen forventes påbegyndt i 2019.
- Der ønskes følgende driftstider fra kl. 07.00-16.00 på hverdage mandag – fredag og udlevering og læsning kl. 06.00-16.00 på hverdage, mandag til fredag.
- Råstofferne påtænkes anvendt til grus, sandfyld og bundsikringsmaterialer.
- Til indvindingen ønskes anvendt følgende maskiner: 1 gravemaskine og 1 læsemaskine, og der forventes et årligt forbrug af ca. 200 liter olie og ca. 60.000 liter diesel.
- Affald som genereres i forbindelse med aktiviteterne i råstofgraven bortskaffes efter Sønderborg Kommunes regulativer.
- Der ønskes adgang til råstofgraven ad Dalvej.

2.2 Beskrivelse

Der er søgt om tilladelse til råstofindvinding på 3 ha i en 10-årig periode på matr. nr. 136 Stevning, Svensstrup, Sønderborg Kommune. Arealet er udlagt i som graveområde for sand, grus og sten i Region Syddanmarks Råstofplan 2016 og 2020. Der søges om en indvinding af sand, grus og sten op til 60.000 m³/år. Det ansøgte areal fremgår af oversigtskortet på bilag 1.

Der søges om driftstider fra mandag - fredag fra kl. 07.00-16.00 og udlevering og læsning på hverdage, mandag – fredag fra kl. 06.00-16.00. Den planlagte gravedybde er til maksimalt 20 meter under terræn. Kote for bund af udgravning forventes at være omkring kote 25-35. Der søges ikke om at grave under grundvandsspejl. Råstofressourcen i det miljøvurderede areal vurderes at have en tykkelse på ca. 20 m, og findes umiddelbart under muldlaget.

Projektet er beliggende i landzone og arealet samt naboarealer dyrkes som konventionelt landbrug.

Det ansøgte graveområde ligger inden for OSD og indvindingsopland til Sønderborg Forsyning/Havnbjerg vandværk, Oksbøl/Broballe vandværk og Langesø vandværk og Danfoss vandværk. Det vurderes at råstofindvinding over grundvandsspejlet ikke vil medføre nogen kvantitativ påvirkning af grundvandet. Der vil blive stillet vilkår i gravetilladelsen til håndtering af brændstof og maskiner, og til at udstyr holdes i forsvarlig stand samt vilkår om fremtidig grundvandsbeskyttelse. Der vil blive etableret jordvold i den nordvestlige del af projektarealet.

Til råstofindvindingen anvendes 1 stk. gravemaskine og 1. stk. læssemaskine. Der vil ikke blive opstillet brændstoftank inden for indvindingsarealet. Adgangsvejen etableres i hjørnet Dalvej/Egebjergvej, som meddelt i adgangstilladelsen fra Sønderborg kommune jf. bilag 5. Trafikbelastningen forventes at svare til ca. 12 lastbiler dagligt.

I ansøgningens efterbehandlingsplan fremgår det, at arealet ønskes efterbehandlet til natur. Efterbehandlingen foregår løbende, efterhånden som delområder færdiggraves. Skråningerne efterbehandles således, at den overordnede hældning fra top til bund er 1:1,5 indtil bunden af graven ca. 20 m under terræn på de nordøstlige skråninger. Skråninger mod Dalvej etableres med en skråningshældning på 1:2. De etablerede skråninger ønskes efterbehandlet til åbne græsarealer uden pålægning af muld så der er blotlagt næringsfattig råjord til gavn for insekter og planteliv. Om muligt etableres en lille næringsfattig sø med sandet brink. Søen vil være regnvandsfødt.

3 VILKÅR

I dette afsnit fremgår vilkårene, der er tilknyttet tilladelsen. Vilkårene er som udgangspunkt stillet med hjemmel i råstofloven. Det fremgår, hvis de er stillet efter anden lovgivning.

3.1 Omfang af retten til at indvinde

1. Tilladelsen er gældende 10 år frem, hvorefter tilladelsen udløber. Såfremt indvindingen ikke er færdig, kan der søges om en ny tilladelse.
2. Der må årligt indvindes 60.000 m³ sand, grus og sten.
3. Projektet skal holdes inden for det indtegnede område (herefter kaldet projektområdet), som fremgår af bilag 1.
4. Indvindingen skal ske inden for det indtegnede område (herefter kaldet indvindingsarealet), som fremgår af bilag 1. Der skal ske en løbende efterbehandling af afgravede områder i samme takt som indvindingen skrider frem.
5. Råstofindvindingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med graveplanen, jf. bilag 2. Eventuelle ændringer i graveplanen skal godkendes skriftligt af regionen.
6. Til råstofindvinding, herunder efterfølgende behandling af materialerne, må kun anvendes de i ansøgningen angivne maskiner: 1 stk. gravemaskine, 1 stk. læsemaskine. Afvigelser herfra kan kun ske efter forudgående skriftlig accept fra regionen.
7. Regionen skal til enhver tid holdes underrettet om, hvem der forestår indvindingen.
8. Driftsmedarbejdere skal være bekendt med vilkårene i denne tilladelse samt den til enhver tid gældende grave- og efterbehandlingsplan.

3.2 Drift

For at beskytte naboer mod støj er der fastsat driftstider, som er i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning *Ekstern støj fra virksomheder* (vejledning nr. 5/1984).

9. Råstofgravens driftstider er:
 - a. Råstofindvinding i tidsrummet: kl: 07.00-16.00 på hverdage, mandag til fredag
 - b. Udlevering og læsning kan dog ske i tidsrummet: kl. 06.00-16.00 på hverdage, mandag til fredag
 - c. I helt enkeltstående tilfælde kan det være nødvendigt at fravige de generelle åbningstider. Dette må kun ske med forudgående skriftlig accept fra regionen.
10. Efter etableringsfasen må det ækvivalente støjniveau (det vil sige støjens middelværdi over et længere tidsrum: Om dagen 8 timer, om aftenen 1 time og om natten ½ time) fra indvindingsområdet i driftssituationen ikke overstige følgende værdier målt/beregnet ved nabobebyggelser:

Dage	Tidsrum	Støjniveau
Hverdage, mandag – fredag	07.00 -16.00	55 dB (A)
Hverdage, mandag – fredag	06.00-07.00	40 dB (A)

Grænseværdien er gældende i det mest støjbelastede punkt ved udendørs opholdsarealer højst 15 meter fra beboelse i det åbne land. Grænseværdien (fx 45/40/35 dB(A)) er gældende overalt i områder til støjfølsom arealanvendelse.

Det maksimale støjniveau L_{pAmax} må i alle dage i tiden fra kl. 22.00 til kl. 07.00 ikke overstige 55 dB (A) målt/beregnet ved nærmeste nabobebyggelse.

Hvis regionen finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres i henhold til gældende støjvejledninger, og skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen jf. følgende liste: Hvis regionen finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres i henhold til gældende støjvejledninger, og skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen, jf. følgende liste: Godkendte laboratorier og enkeltpersoner

Viser målingerne/beregningerne, at virksomheden overskrider grænseværdierne, skal virksomheden lade foretage afhjælpende foranstaltninger og dokumentere, at grænseværdierne overholdes ved en efterfølgende kontrolmåling/-beregning udført af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

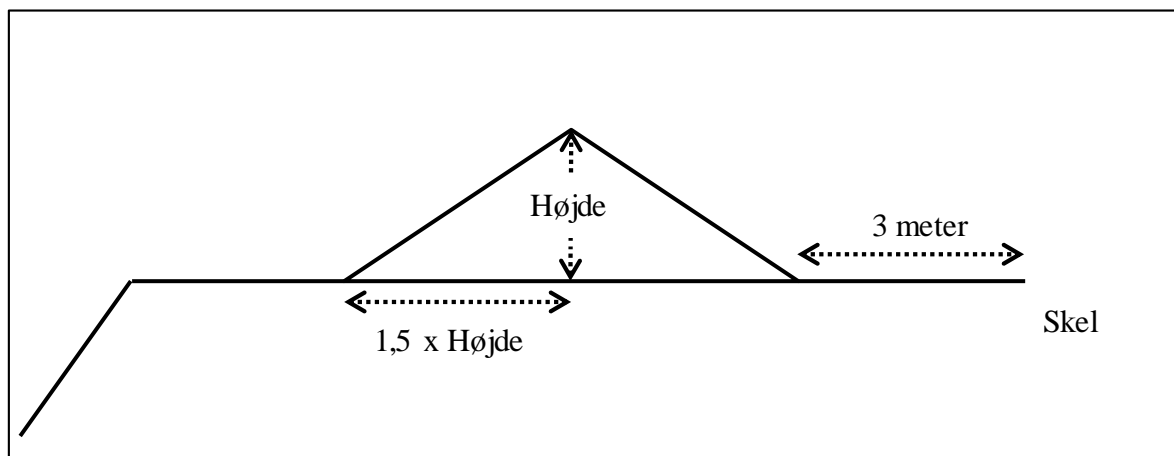
11. Virksomhedens drift må ikke give anledning til gener i form af tydeligt hørbare toner eller impulser, lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer, som efter regionens vurdering er væsentlige ved omgivende beboelser og øvrige typer opholdsrum. Regionen vil tage udgangspunkt i gældende vejledninger og retningslinjer ved vurderingen af, om der er tale om væsentlige gener.

Ved tilladelsens ikrafttrædelse gælder således følgende krav vedr. lavfrekvent støj og infralyd samt vibrationer (vægtet accelerationsniveau):

Anvendelse	Tidspunkt	Lavfrekvent støj (A-vægtet niveau: 10 – 160 Hz) $L_{pA/LF}$	Infralyd (G-vægtet lyd- niveau) L_{pG}
Beboelsesrum, herunder i børneinstitutioner og lign.	18.00 – 07.00	20 dB	85 dB
	07.00 – 18.00	25 dB	85 dB
Kontorer, undervisningslokaler og andre støjfølsomme rum	Alle tidspunkter	30 dB	85 dB

Øvrige rum i virksomheder	Alle tidspunkter	35 dB	90 dB
Anvendelse			KB-Vægtet accelerationsniveau L_{aw}
Boligområder (inkl. byzone) (hele døgnet) Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder - byzone eller landzone) samt jf. støjvejledningen boliger i det åbne land fra 18.00 – 07.00 Børneinstitutioner og lignende			75 dB
Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder – byzone eller landzone) samt. Jf. støjvejledningen og boliger i det åbne land (07.00 – 18.00) Kontorer, undervisningslokaler og lignende			80 dB
Erhvervsbebyggelse			85 dB

12. Hvis regionen finder det nødvendigt, skal indvinder for egen regning lade udføre målinger og beregninger samt dokumentere, at de vejledende grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og/eller vibrationer er overholdte. Målinger og beregninger skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen, jf. følgende liste: Godkendte laboratorier og enkeltpersoner.
13. Såfremt der er væsentlige gener eller de vejledende støjgrænser ikke overholdes, skal der træffes foranstaltninger til at nedsætte støjgener (f.eks. ved at placere volde mod de nærliggende beboelser), således at væsentlige gener undgås og vejledende støjgrænseværdier overholdes.
14. Muld/overjord placeres som jordvold på max. 3 m i det nordvestlige hjørne af projektområdet jf. graveplan bilag 2 og principskitzen herunder og skal ske i en med regionen nærmere aftalt periode. Naboerne skal informeres om denne etablering mindst 7 dage forinden opstart.

Principskitse for etablering af en jordvold med hældning 1:1,5.

15. For jordvoldene gælder:

- a. Jordvoldens fod må ikke placeres nærmere end 3 meter fra vejskel, naboskel eller levende hegn.
 - b. Jordvoldens hældning må ikke udgøre en risiko for nedskridning.
 - c. Jordvolden må have en maks. højde på 3 meter. Det vurderes at der ikke er forhold i råstofgraven, der hindrer at der kan anlægges jordvolde op til 3 meter inden for projektområdet.
16. Driften må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for virksomheden. Der skal træffes de fornødne foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker og produktionsanlæg mv. (f.eks. i form af vanding af lagerbunker, gravefronter og vanding samt renholdelse af interne veje). Vand til støvbekæmpelse hentes på indvinderens privat adresse.
17. Råstoffer og jorddepoter skal placeres til mindst mulig gene for nærliggende beboelsesejendomme.

3.3 Adgangsforhold og afstande

Vedrørende vejloven

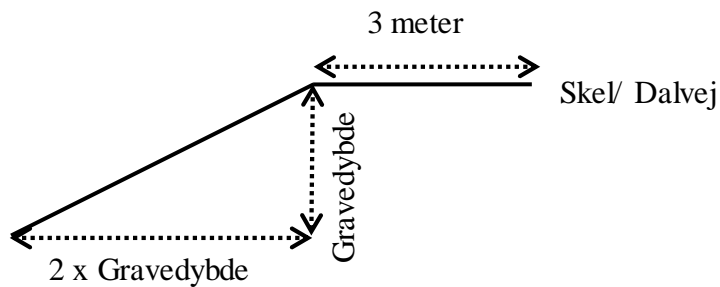
Adgang til råstofgraven må kun ske via Dalvej/Egebjergvej med tilhørende vilkår jf. Sønderborg Kommunes tilladelse efter vejloven fra den 10-07-2019, se bilag 5.

Vilkår efter råstofloven

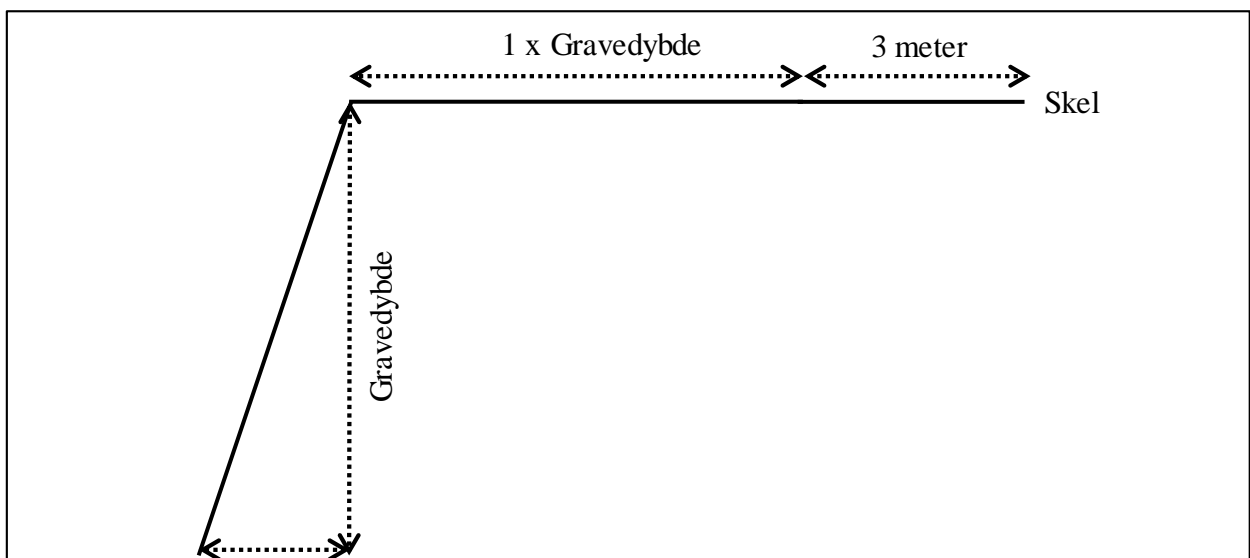
18. Adgangsvejen skal uden for åbningstiden være aflåst/afspærret med bom eller kæde. Dette skal ske for at sikre, at uvedkommende ikke har adgang til råstofgraven, da dette erfaringsmæssigt udgør en risiko for, at der deponeres affald eller lignende, som kan udgøre en forureningsrisiko.

Graveafstande og begrænsninger

19. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra vejskel Dalvej. Der må efter de 3 meter ikke graves stejlere end et skråningsanlæg på max. 1:2, jf. følgende figur:

20. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra privat vej, naboskel og hegn med mindre andet er aftalt med lodsejer(ne) og godkendt skriftligt af regionen. Der må efter de 3 meter ikke graves stejlere end et skråningsanlæg på 1:1,5.
21. Hvis der graves stejlere end vilkår 19 og 20, skal de 3 meter fra skel tillægges 1 x gravedybden, jf. figuren herunder:

Principskitse for stejl gravning

22. Der må ikke graves nærmere end minimum 25 meter fra grundmurede bygninger. Der må efter de 25 meter ikke graves under et skråningsanlæg på 1:1,5.
23. Tilladt maksimal gravedybde på matr.nr. 136 Stevning, Svenstrup er 1 meter over højeste grundvandsstand uanset årstidsvariationer (forventelig grundvandsstand er kote 8-10, DVR90).
24. Gravningen må ikke give risiko for nedskridning.
25. Det levende hegn langs skel må ikke fjernes eller beskadiges.

3.4 Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.

26. Muld- og evt. overjordsdepoter skal placeres inden for det ansøgte projektområde og således, at der ikke kan ske sammenblanding med andre materialer.
27. Den, der udnytter tilladelsen, skal drage omsorg for, at grundvandet ikke forurenes af oliespild fra maskiner og eventuelle brændstoftanke, og for at gravearbejdet ikke forårsager ødelæggelse eller beskadigelse af vandforsyningen i området.

Tankning og spild

28. Køretøjer og andre maskiner skal holdes i god stand, så der ikke forekommer oliedryp.
29. Tankning og vask af samt olieskift mv. på *selvkørende maskiner* skal foregå uden for det åbne indvindingsareal og skal foregå så spild undgås ligesom service og reparation skal foregå uden for indvindingsarealet.
30. Sorteringsanlæg, generatorer og andre mere *stationære anlæg* kan tankes fra en entreprenørtank, der medbringes ved hver tankning. Tankanlægget skal være indrettet så spild undgås, og tankning skal foregå under konstant tilsyn.
31. Mindre olie- og kemikaliespild skal opsamles straks. Større, akut forurening skal anmeldes til kommunen (ring 112).

Opbevaring og oplag

32. Der må ikke opbevares affald eller andet, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, i grusgraven.

3.5 Efterbehandling m.m.

Efterbehandlingsplanen er udarbejdet i overensstemmelse med ansøgers ønsker og i samarbejde med kommunen.

Vilkår efter råstofloven

33. Efter endt gravning skal der efterbehandles til natur efter den godkendte efterbehandlingsplan, jf. bilag 3. Alle ændringer i efterbehandlingsplanen skal godkendes skriftligt af regionen.
34. Efterbehandlingen skal udføres jf. planen i bilag 3. Der er stillet krav om maksimum for skråningsanlæg skal begrundes af hensyn til sikkerhed og stabilitet.
35. Efterbehandlingsarbejdet skal påbegyndes og gennemføres så tidligt, som det under hensyn til råstofgravens drift er praktisk muligt.
36. Forinden større efterbehandlingsarbejder påbegyndes, skal regionen underrettes herom, således at evt. tvivlsspørgsmål omkring efterbehandlingsens udførelse kan afklares.
37. Projektområdet skal umiddelbart efter gravearbejdets afslutning ryddes for alle i tilknytning til råstofindvindingen opførte bygninger eller andet oplag, da det kan virke skæmmende.
38. Såfremt tilladelsen inddrages i medfør af råstoflovens § 11, stk. 1 indtræder efterbehandlingsforpligtigheden omgående.
39. Efterbehandlingen skal være afsluttet inden tilladelsen udløber.
40. I tilfælde af gravning på tilgrænsende ejendomme kan regionen på et hvilket som helst tidspunkt under som efter gravningens afslutning forlange gennemgravning og efterbehandling af skelområdet.
41. Der må ikke gødskes eller anvendes pesticider på projektarealet.
42. Der skal stilles en økonomisk sikkerhed for gennemførelsen af efterbehandlingen; se nærmere i afsnit 5. Regionen kan kræve sikkerhedsstillelsen forhøjet, hvis det findes nødvendigt på grund af ændringer i efterbehandlingsplanen og/eller andre forhold. Sikkerheden skal gælde til efterbehandlingen er udført og godkendt af regionen.

Vedrørende museumsloven

Museum Sønderjylland vurderer i deres høringssvar til myndighedshøringen at der inden for indvindingsområdet er væsentlige jordfaste fortidsminder, som er beskyttet af Museumslovens §27.

Museet anbefaler derfor, at der bliver foretaget en forundersøgelse af indvindingsarealet med henblik på at afgrænse omfanget af de jordfaste fortidsminder, inden jordarbejdet går i gang.

Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige fortidsminder på området, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da arealet overstiger 5.000 m², skal udgifterne til forundersøgelse - jf. Museumslovens § 26.2 – afholdes af råstofvindere.

Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på området, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre/indvinder.

De jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev.

4 GENERELLE BESTEMMELSER

Følgende gælder i øvrigt efter råstofloven og efter andre love og bestemmelser:

Tilsyn

Regionen er tilsynsmyndighed og fører tilsyn med at vilkår meddelt i medfør af råstofloven overholdes jf. råstoflovens § 31, stk. 1. Regionen kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. råstoflovens § 31, stk. 3. Regionen kan, såfremt et påbud ikke efterkommes inden for den fastsatte frist, lade de påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning.

Tinglysning af efterbehandlingsvilkår

Når afgørelsen er endelig og klagefristen er udløbet, tinglyser regionen vilkårene for efterbehandling på ejendommen.

Vilkårene er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der sker tinglysning. Tinglysningen sker i medfør af råstoflovens § 10, stk. 6 med regionen som påtaleberettiget.

Indvinder skal efter loven betale tinglysningsgebyret. Når tinglysningen er sket, sender regionen en regning for udlagt tinglysningsgebyr.

Når efterbehandlingen af indvindingsområdet er godkendt af regionen, vil de tinglyste vilkår med undtagelse af vilkår 40 og 41 blive aflyst og sikkerhedsstillelsen blive frigivet.

Arkæologi

Findes der under indvindingen grave, gravpladser, bopladser, ruiner eller andre jordfaste fortidsminder, skal fundet straks anmeldes til Museum Sønderjylland- Arkæologi Haderslev. Danefæ og danekræ tilhører

staten. Danefæ skal afleveres til Museum Sønderjylland- Arkæologi Haderslev og danekræ til et af statens naturhistoriske museer. Indvindingen skal standses i det omfang den berører fortidsmindet.

Råstofafgift

Der skal betales råstofafgift ved indvinding af naturbundne råstoffer, jf. affalds- og råstofafgiftsloven.

Underretning ved konkurs, overdragelse af rettigheder mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer, som den, der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette regionen.

Ønsker man at overdrage indvindingstilladelsen til en anden, skal dette i god tid forinden anmeldes til regionen, vedlagt en af den nye indvinder underskrevet erklæring, der fastslår, at man er bekendt med alle tilladelser, vilkår, aftaler mv. og er indforstået med at man overtager alle forpligtigelser.

Der skal stilles sikkerhed fra den nye indvinder, og regionen kan kræve en ny grave-/efterbehandlingsplan udarbejdet og indsendt til godkendelse.

Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til regionen om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i råstofgraven, samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske via den digitale løsning, som regionen udsender årlig information om til alle indvinderene. Regionen videresender indberetningen til Danmarks Statistik.

Indberetning til GEUS

Resultater af evt. udførte råstofboringer, prøveboringer i jorden samt geofysiske undersøgelser mv. skal indberettes til GEUS inden tre måneder efter udførelsen. Indberetningen skal ske på særlige skemaer, jf. råstoflovens § 28, stk. 1.

Tilførsel af jord

Tilførsel af såvel forurenede som u-forurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt jf. jordforureningslovens § 52. Der er givet afslag på dispensation til tilførsel af jord den 2. juni 2021.

Miljølovgivning i øvrigt

Gældende miljøregler vedr. tanke, beholdere og tankanlæg (med olieprodukter, benzin og lignende) er også gældende i råstofgrave. Gældende miljøregler vedrørende miljøfremmede stoffer samt bortskaffelse af hveaffald/afbrænding gælder ligeledes i råstofgrave.

Gældende miljøregler vedr. opbevaring, deponering og bortskaffelse af affald gælder også i råstofgraven. Bortskaffelse af affald skal derfor ske i henhold til gældende affaldsregulativer for Sønderborg Kommune og affaldsbekendtgørelsens kap. 9.

Forsyningsledninger

Før gravning påbegyndes, har indvinder pligt til at indhente oplysninger om ledningsføringer på arealet i Ledningsejerregisteret (LER).

5 SIKKERHEDSSTILLELSE

Indvinder skal stille en sikkerhed til sikring af efterbehandlingsarbejderne på matr. nr. 136 Stevning, Svensstrup i Sønderborg Kommune på kr. 125.000 indeks 109,42 4. kvartal 2020.

Beløbets størrelse er fastlagt ud fra et estimat på en efterbehandlingspris på 125.000 kr. pr (åben) hektar. Sikkerhedsstillelsens beløb er fastsat på baggrund efterbehandlingen til natur og at det forventes at det åbne gravefelt ikke overstiger 1 ha.

Der skal fremsendes en sikkerhedsstillelse til regionen, inden tilladelsen kan tages i brug.

Sikkerhedsstillelsens størrelse er betinget af, at det aktuelle gravefelt ikke overstiger 1 ha og kan reguleres, når regionen skønner dette nødvendigt af hensyn til ændringer i prisniveau, graveplan, efterbehandling eller lignende.

Sikkerhedsstillelsen skal årligt indeksreguleres pr. 1. april efter Danmarks Statistiks reguleringsindeks for jordarbejder. Sikkerhedsstillelsen reguleres efter foregående års indeks for 4. kvartal.

Sikkerhedsstillelsen skal være gældende indtil efterbehandlingsarbejdet er afsluttet og godkendt af regionen, idet sikkerhedsstillelsen først da vil kunne frigives.

Sikkerheden stilles i form af anfordringsgaranti uden udløbsdato fra indvinders pengeinstitut.

6 ANSØGNINGSPROCESSEN

Afsnit 6.1 beskriver forløbet omkring myndighedshøringen og de indkomne høringssvar samt regionens bemærkninger til disse. Under afsnit 6.3 beskrives forløbet omkring partshøringen, de indkomne høringssvar og regionens bemærkninger til disse.

6.1 Myndighedshøring

Ansøgningsmaterialet har i perioden 24-06-2019 til 14-08-2019 været sendt i myndighedshøring jf. råstoflovens § 8 med henblik på samordning med andre myndigheder for at klarlægge, om en råstoftilladelse på arealet kræver øvrige tilladelser, dispensationer og lignende. Materialet har været sendt til følgende myndigheder:

- Sønderborg Kommune
- Museum Sønderjylland
- Øvrige: Oksbøl og Broballe Vandværk, Danfoss Vandværk, Lavensby Vandværk, Sønderborg forsyning og Langesø Vandværk

Der indkom følgende høringssvar:

Hvem	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
Sønderborg Kommune	<p>Kommunen har bemærkninger til</p> <p>Grundvand: Kommunen mener der kan være problematisk at indvinde sand og grus i et indvindingsopland til 5 vandværker. Kommunen er bekymret for efterbehandlingen og om råstofgraven vil blive brugt til affald og forurenede jord.</p> <p>Planforhold: Et forslag til kommuneplan 2019-2031 er i offentlig høring, udlægger et større område umiddelbart syd for det ansøgte projektareal. Derudover har kommunen i 2017 meddelt miljøgodkendelse til opførelse af en minifarm (barmarkprojekt) på matr. nr. 4410 Stevning, Svenstrup, som opføres ca. 200 m syd for projektarealet. Hvis der evt. skal opføres bygninger, f.eks. toiletbygninger mm inden for projektarealet kan disse kræve landzonetilladelse.</p> <p>Vejforhold: Kommunen har givet adgangstilladelse til matr. nr. 136 Stevning, Svenstrup.</p> <p>Beskyttet natur: I forhold til den fremtidige udvikling af naturen i området, vil det være optimalt, hvis sandgraven efterbehandles til naturformål.</p> <p>Kommunen ønsker at drøfte efterbehandlingen nærmere med regionen og ansøger.</p>	<p>Der opføres ikke bygninger inden for projektarealet.</p> <p>Regionen har ingen bemærkninger.</p> <p>Lodsejer ønsker efterbehandling til natur og har drøftet mulighederne med Sønderborg kommune.</p>

Museum Sønderjylland	<p>Det er museets vurdering, at der inden for indvindingsområdet findes væsentlige jordfaste fortidsminder, som er beskyttet af Museumslovens §27.</p> <p>Museum Sønderjylland anbefaler, at der foretages en forundersøgelse af indvindingsområdet med henblik på at afgrænse omfanget af de jordfaste fortidsminder, inden jordarbejdet går i gang.</p>	Museum Sønderjyllands høringssvar er indarbejdet i screeningen på bilag 2 efter miljøvurderingsloven og er vederegivet her.
Sønderborg Forsyning	Sønderborg forsyning mener generelt, at det er en dårlig ide at placere råstofindvinding indenfor indvindingsopland, da der opstår et åbent sår til grundvandsmagasinet og at der er risiko for at hullet efterfølgende fyldes med forurennet jord el. lignende.	Regionen vurderer, at råstofgravningen hverken i driftsfasen eller efter endt gravning vil være en hindring for anvendelse af områdets grundvand. Når jorden efterbehandles til natur og derfor hverken dyrkes, gødes eller sprøjtes, vurderes det at kvaliteten af drikkevandet ikke påvirkes negativt af råstofindvindingen. Der bliver stillet vilkår i gravetilladelsen til indretning og drift og til efterbehandlingen, således at indvindingen ikke medfører hverken kvantitative eller kvalitative negative konsekvenser for grundvandsressourcen.
Langesø Vandværk	<p>Generelt er det en dårlig ide at placere råstofindvinding inden for indvindingsopland. Dels fordi der opstår et åbent sår til grundvandsmagasinet og dermed et stærkt reduceret beskyttelseslag. Dels fordi der er risiko for, at hullet efterfølgende fyldes op med forurennet jord el. lign.</p> <p>Det ansøgte areal ligger inden for indvindingsoplandet til Langesø Vandværk - og i øvrigt adskillige andre vandværker på Nordals.</p> <p>Vi anser det for meget væsentligt at forhindre grundvandstruende aktiviteter i vores indvindingsopland for at sikre forsyningsikkerheden i området.</p>	Se ovenfor.

6.2 miljøvurderingsloven

Screeningsafgørelsen

Projektet er opført på miljøvurderingslovens bilag 2, hvilket betyder, at regionen har foretaget en screening af projektet efter kapitel 8 i miljøvurderingsloven.

Regionen har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervs-mæssig indvinding af råstoffer på det ansøgte areal.

Regionens screeningsafgørelse inkl. vurdering fremgår af bilag 4.

Screeningsafgørelsen har været i høring ved berørte parter i perioden 28-10-2019 til 26-11-2019. Der er indkommet høringssvar fra nabo Karen og Svend Erik Bonde, Sønderborg Kommune, Museum Sønderjylland, Langeskov Vandværk og Sønderborg Vandforsyning, som fremgår af screeningsafgørelsen.

Afgørelsen om, at der ikke er pligt til at udarbejde en miljøkonsekvensrapport (tidl. VVM-redegørelse), er meddelt den 08-01-2020 i henhold til miljøvurderingslovens § 21. Klagefristen udløb den 05-02-2020.

Råstofindvindingstilladelsen med de stillede vilkår sikrer, at der ikke er nogen væsentlig miljøpåvirkning forbundet med indvindingen.

6.3 Partshøring

Regionen har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19. I forbindelse med partshøringen har regionens udkast til tilladelse samtidigt været i høring hos Sønderborg Kommune om fastsættelse af vilkår om efterbehandling i medfør af råstoflovens § 10a.

Der er følgende myndigheder og parter i denne sag:

Navn	Grund til partsstatus	Berørt ejendomsadresse	Kontaktadresse
Sønderborg Kommune- navn	Berørt myndighed		sjac@sonderborg.dk vand-natur@sonderborg.dk
Jens Peter Klindt Madsen	Ejer og ansøger	matr.nr. 136 Stevning, Svenstrup	madsen@stevninggaard.dk
Museum Sønderjylland	Berørt myndighed		mesr@msj.dk
Sønderborg Forsyning (SONFOR)	part		sves@sonfor.dk
Lavensby vandværk	Vandværk	Ejendommens adresse (ikke ejers adresse, dette er ikke relevant)	hep@pmoos.dk
Langesø Vandværk	Vandværk		Maagevej19@gmail.com
Oksbøl (og Broballe) Vandværk	Vandværk		petersen@karholm.dk
Danfoss Vandværk	Vandværk		fskov@danfoss.com
Svend Erik Bonde	nabo	matr.nr. 136 Stevning, Svenstrup	
Karen Nielsen Bonde	nabo	matr.nr. 136 Stevning, Svenstrup	

Nis Mathiesen	nabo	matr.nr. 136 Stevning, Svenstrup	
ejer	nabo	matr.nr. 136 Stevning, Svenstrup	
Johannes Thomsen Valentin Good		matr.nr. 136 Stevning, Svenstrup	

Høringen er sendt til myndigheder og parter. Høringen forløb i perioden 09-12-2021 til 06-01-2022 og der indkom følgende høringssvar:

Ejendommens adresse	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
Museum Sønderjylland	Museet har noteret at tidligere høringssvar er indarbejdet i udkastet til tilladelsen.	

7 REGIONENS VURDERING AF SAGEN

7.1 Lovgrundlag

En råstoftilladelse skal, jf. råstoflovens § 10, stk. 1, indeholde vilkår om virksomhedens drift og om efterbehandling af arealet med henblik på at begrænse miljømæssige gener og forebygge forurening af grundvandet og jorden.

Tilladelsen kan, jf. råstoflovens § 10, stk. 2, indeholde vilkår om at råstofferne skal oparbejdes bedst muligt i forhold til deres kvalitet eller skal anvendes til bestemte formål. Jf. råstoflovens § 10, stk. 3 kan regionsrådet fastsætte yderligere vilkår for at varetage de hensyn, der er nævnt i lovens § 3.

7.2 Gennemgang af hensyn og vurderinger

Habitatbekendtgørelsen

Før der meddeles tilladelse efter råstofloven, skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Der kan endvidere ikke meddeles tilladelse efter råstofloven, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Vurdering efter § 6 i habitatbekendtgørelsen (Natura 2000-områder):

Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 104 Lilleskov og Troldsmose, Habitatområde nr. 189. Natura 2000 ligger på nordøstkysten af Als, nordøst for Guderup ved Elstrupskov. Området er beliggende ca. 2,4 km øst for projektarealet. Området er udpeget som habitatområdet på baggrund af naturtyperne: Strandvold med flerårige planter, strandeng, Næringsrig sø, bøg på mor, bøg på muld, Ege-blandskov, Elle- og askeskov samt på arterne Skæv vindelsnegl og Stor vandsalamander. Udpegningsgrundlaget fremgår at tabellen nedenfor.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 189		
Naturtyper:	Strandvold med flerårige planter (1220)	Strandeng (1330)
	Næringsrig sø (3150)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Stor vandsalamander (1166)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet oven for. Arter og naturtyper, der er tilføjet udpegningsgrundlaget er markeret med "NY".
Der er ikke foretaget ændringer af udpegningsgrundlaget for dette område.

I 2018 er der foretaget større arealmæssige justeringer i Natura 2000-området, Habitatområde nr. 189. Arealet er udvidet fra ca. 105 ha til ca. 685 ha. Området dækkede før et område ved Elstrupskov. I det nye forslag til udvidelse strækker området sig fra Tårupstrand i nord til Katry i syd på en strækning på ca. 8,5 km langs Als østkyst.

Udvidelsen af habitatområde nr. 189 kan ses herunder:

Habitatområde, gældende pr. 20.04.2016

Habitatområde, gældende pr. 1.11.2018

I forbindelse med tredje generation Natura-2000 planer (Basisanalyse 2022-2027), som endnu ikke er implementerede, er der ikke foretaget ændringer i udpegningsgrundlaget eller arealmæssige justeringer af Natura 2000- område er nr. 104 Lilleskov og Troldsmose, Habitatområde nr. 189.

På grund af afstanden på mere end 2,4 km mellem habitatområdet og projektarealet samt råstofindvindings karakter i form af indvinding af sand, ler og grus over grundvandsspejlet, vurderes råstofindvindingen ikke at påvirke arter eller naturtyper på Natura-2000 områdets udpegningsgrundlag eller områdets integritet.

Region Syddanmark vurderer at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura -2000 området væsentlig og at der derfor ikke skal udarbejdes en nærmere konsekvensvurdering af projektets indvirkning på Natura 2000-området.

Vurdering efter § 10 i habitatbekendtgørelsen (bilag IV-arter):

Der er ikke registreret forekomster af dyre- eller plantearter, som fremgår af habitatdirektivets bilag IV ved opslag i Danmarks Miljøportal, Naturbasen eller i Arter.dk, hverken inden for graveområdet eller i nærheden af graveområdet. Sønderborg Kommune har oplysninger om konkrete registreringer af løvfrø 150 meter fra projektarealet og stor vandsalamander ca. 470 meter fra projektarealet. Der kan forekomme markfirben og brun-, dværg- og sydflagermus inden for et kvadrat på 10x10 km. Padder er primært knyttet til naturområder som søer, enge og moser, men kan også anvende bevoksninger som opholdssted. Læhegnet omkring indvindingsarealet vil også kunne være opholdssted for padder.

Trusler for flagermus kan være hvis man fjerner opholdssteder som hule træer eller ledelinjer i landskabet hvor de færdes i søgen efter føde. Forstyrrelser som øget aktivitet i området vurderes at være af mindre betydning for flagermus. Hegnet, som omgiver en mindre del af projektarealet og som kan være opholdssted, fjernes ikke og der holdes en graveafstand til hegnet.

Der er registeret 3 beskyttede diger inden for en afstand af 300 meter fra det miljøvurderede område. Nærmeste dige ender ca. 175 meter øst for området. På grund af afstanden vurderes digerne ikke at blive påvirket væsentligt af råstofindvindingen.

Projektarealet er i dag landbrugsareal i omdrift og hegnet, der kan fungere som ledelinje for flagermus og som opholdssted for padder forbliver urørt. Region Syddanmark vurderer at den økologiske funktionalitet kan opretholdes for den fauna som kan være tilknyttet hegnet, med de stillede vilkår til afstand til hegnet.

Regionen vurderer derfor, at projektet med disse vilkår ikke vil skabe forringede levevilkår for dyre og plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Samlet vurdering af forholdet til habitatbekendtgørelsen:

Det er regionens vurdering, at projektet ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke arter eller habitatområder væsentligt. Det ansøgte vil ikke ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i et udpegningsgrundlag. Det ansøgte vil endvidere efter regionens vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV og ikke ødelægge plantearter, som er optaget i bilaget.

Regionens vurdering af projektet i forhold til råstofplanen

Det ansøgte indvindingsområde ligger inden for graveområde Svenstrup. Der er ingen konkrete forudsætninger for udlægget af graveområdet i Råstofplan 2016 eller Råstofplan 2020.

Regionen vurderer, at indvindingen og den planlagte efterbehandling ikke er i strid med råstofplanen.

Regionens vurdering i forhold til kommune- og lokalplan

Det ansøgte område er omfattet af kommuneplanrammeområde udpeget til landområde i Sønderborg kommuneplan 2013-2025 med nr. 1.7.001.J. Området er placeret i landzone. Der er ikke særlige bestemmelser for området. Råstofgravning inden for råstofgraveområdet vurderes derfor ikke at give anledning til ændringer i lokalplanen.

Området er del af et værdifuldt landskab i den nugældende kommuneplan. Gravning inden for det miljøvurderede areal vil ikke afgørende ændre bakkekammens karakter af grænse i landskabet, idet der graves på den ene flanke, men gravningen vil være synlig over store afstande mens den foregår, selv om de eksisterende hegn bevares. Gravningen vil kun påvirke mosaikstrukturen, hvis der graves videre ind på andre marker eller hegnstrukturen ændres.

Regionen vurderer samlet, at indvindingen og den planlagte efterbehandling ikke er i strid med de planmæssige interesser for området.

Regionens vurdering af projektet i forhold til grundvandsforhold

Det ansøgte areal ligger inden for OSD samt helt eller delvist inden for indvindingsopland til Sønderborg Forsyning -Havnbjerg vandværk, Lavensby vandværk, Langesø vandværk, Oksbøl og Broballe vandværk.

Nærmeste indvindingsboringer ligger ca. 1250 m nord for projektområdet og nærmeste private drikkevandsboring ligger ca. 500 m nordøst for projektområdet. Vandforsyningen indvinder fra det primære magasin beliggende i kote 8-10 m., som er beskyttet af ca. 20 m moræneler. Projektområdet ligger imidlertid på et lokalt bakkeområde, med dæklag af ringe kvalitet og er derfor ringe beskyttet. Råstofgravningen vurderes dog hverken i driftsfasen eller efter endt råstofgravning at være en hindring for anvendelsen af områdets grundvand eller at påvirke grundvandsressourcens kvalitet eller kvantitet. Regionen har meddelt tilladelsen på baggrund af en række vilkår til sikring af grundvandet efter at indvindingen er afsluttet og efterbehandlet.

Desuden har regionen stillet vilkår for opbevaring af brændstof, tankning, affaldshåndtering samt håndtering af evt. oliespild, og vurderer dermed at risikoen for forurening af grundvandet er minimal. Der gælder et generelt forbud om, at der ikke må tilføres jord til aktive eller ikke-aktive råstofgrave, jf. § 52 i jordforureningsloven.

Regionen har desuden stillet vilkår 41 om pesticider og gødskning, idet projektområdet efterbehandles til natur. Disse vilkår er stillet jf. retningslinjerne i råstofplanen og tinglyses på ejendommen, og regionen vurderer, at indvindingen af råstoffer, når de stillede vilkår overholdes, ikke vil påvirke grundvandet negativt hverken kvantitativt eller kvalitativt.

Regionens vurdering i forhold til naturbeskyttelse og landskab

§ 3-områder:

Inden for en afstand af ca. 100 m øst og vest for det ansøgte areal er der følgende beskyttede naturområder: Sø, eng og mosearealer. Vilkår 23 sikrer beskyttelsen af de omkringliggende naturområder, da der ikke graves under grundvandsspejlet. Vandspejlet i de omkringliggende vådområder vurderes, at ligge højere end det primære grundvandsmagasin. På den baggrund vurderes det, at vandspejlet her vil være opretholdt som følge af lokale underliggende dæklag og tilstrømmende overfladevand fra de omkringliggende arealer. Råstofgravning over grundvandsspejlet inden for projektområdet vurderes derfor ikke at kunne påvirke vådområderne.

Landskab:

Projektarealet er beliggende i et værdifuldt landskab og er den del en bakkekam der adskiller to store landskabsrum som i hovedtræk svarer til karakterområderne 12 og 13. Det miljøvurderede ligger på bakkekammens sydlige del. Arealet udgør en enkelt mark i et mosaiklandskab med småplantninger og små marker. Arealet grænser op til det jævnt skrånende landskab ned mod Sandvig, som er en del af Allsund. Dette landskab er - særligt nærmest bakkekammen - præget af store, intensivt dyrkede landbrugsarealer og er påvirket af tekniske anlæg, som højspændingsanlæg og vindmøller. Fra landevejen er bakken markeret af hegn i kontrast til de omliggende dyrkede store marker. Kulturhistorisk er området præget af en mosaikstruktur der peger tilbage mod en 200 år gammel struktur. Bakkekammen er af stor landskabelig værdi, men indtrykket af den er noget præget af forstyrrende landskabselementer syd for. Mosaikstrukturen er velbevaret.

Der stilles vilkår om at det levende hegn langs skel ikke må fjernes eller beskadiges. Vilkåret stilles af hensyn til bevarelse af bakkekammens karakter af grænse i landskabet og til mosaiklandskabet i området, da gravningen vil påvirke mosaikstrukturen, hvis der graves videre ind på andre marker eller hegnstrukturen ændres.

Regionen vurderer, at de stillede vilkår er tilstrækkelige foranstaltninger i forhold til naturbeskyttelse og landskab.

Regionens vurdering af de miljømæssige forhold

Støj:

Ved fastsættelse af vilkår for støj i råstofgrave, er der praksis for at henføre beboelser i landområder tæt ved råstofgrave til områdetype 3 - *Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder* i Miljøstyrelsens støjvejledning. De fastsatte støjvilkår fremgår af afsnittet om driftsvilkår.

Der vil muligvis være en kortvarig overskridelse af de vejledende støjgrænser for de nærmeste naboer i forbindelse med råstofgravens anlægsfase (anlæg af adgangsvej, støjvolde og afrømning af overjord). På grund af projektområdets placering og afstanden til nærmeste nabo vest for projektområdet og at støjpåvirkningen er af lokal og kortvarig karakter vurderes påvirkningen ikke at være væsentlig.

Støv:

Regionen har fastsat vilkår til nedbringelse af evt. støvgener. Regionen vurderer, at de stillede vilkår vedrørende støv er tilstrækkelige til at sikre, at råstofindvindingen ikke medfører støvgener hos naboer omkring det ansøgte graveområde. Samtidigt kan virksomhedens drift opretholdes inden for projektarealet uden væsentligt bebyrdende tiltag.

Trafikbelastning:

Adgangen til råstofgraven vil ske fra Dalvej. Det er Sønderborg Kommune, der som vejmyndighed vurderer de trafikale forhold.

Den ændrede trafikbelastning vurderes ikke at give væsentlige gener for nærmeste omboende, da der er tale om forholdsvis få lastbiler om dagen som ledes via Egebjergvej og mod syd til Oksbølvej. På grund af afstanden på ca. 100 m og placeringen øst for nærmeste nabo vurderes ligeledes, at støjpåvirkningen kan overholde de vejledende støjgrænser.

Kulturarv og andre beskyttelser

Der er ingen fredede fortidsminder på arealet, men inden for det miljøvurderede areal er der på bakketoppen registreret et væsentligt fortidsminde – et dyssekammer fra bondestenalderen, hvor gravkammeret og de store randsten blev fjernet i 1928, men i overfladen har man efterfølgende kunnet se rester af fylden i gravkammeret. Det er museets vurdering, at der inden for indvindingsområdet findes væsentlige jordfaste

fortidsminder, som er beskyttet af Museumslovens § 27. Museum Sønderjylland anbefaler, at der bliver foretaget en forundersøgelse af indvindingsområdet med henblik på at afgrænse omfanget af de jordfaste fortidsminder, inden jordarbejdet går i gang.

Regionens vurdering af projektet i forhold til vandplanlægning

I henhold til bekendtgørelse nr. 449 af 11/04/2019 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter § 8 skal der før der meddeles tilladelse efter råstoflovens § 7, foretages en vurdering af, om det ansøgte kan medføre påvirkning af tilstanden og mulighed for målopfyldelse i berørte målsatte søer, vandløb, kystvande og grundvandsforekomster. Ifølge Vandområdeplan 2015-2021 findes der 1 regional grundvandsforekomst (DK1.11.2.14.Als) inden for projektområdet. Forekomsten har en ringe kemisk tilstand og en god kvantitativ tilstand. Den samlede tilstand for forekomsten er ringe. I Vandområdeplan 2015-2021 er der ingen målsatte søer, vandløb eller kystvande inden for eller i projektområdets nærhed. I basisanalyse for Vandområdeplan 2021-2027 findes der 1 regional grundvandsforekomst inden for projektområdet. Grundvandsforekomsten (DK111_dkmj_37_ks) har en god kemisk og kvantitativ tilstand og er ikke i risiko for manglende målopfyldelse.

Den nærmeste sø ligger i en afstand større end 100 m sø, eng- og mosearealer både øst og vest for det miljøvurderede areal. Vandspejlet i disse vådområder vurderes på baggrund af digitale højdedata, at ligge meget højere end det primære grundvand. På den baggrund vurderes vandspejlet her at blive opretholdt som følge af lokale underliggende dæklag og tilstrømmende overfladevand fra de omkringliggende arealer, og udtørring i sommermånederne kan derfor ikke udelukkes. Råstofgravning inden for det miljøvurderede areal vurderes ikke at kunne påvirke vådområderne.

Ca. 120 m vest for det miljøvurderede areal løber et lille unavngivet vandløb. Vandspejlet i vandløbet vurderes på baggrund af digitale højdedata også at ligge meget højere end det primære grundvand, og sommerudtørring vurderes derfor at kunne forekomme naturligt. Råstofgravning inden for det miljøvurderede areal vurderes ikke at kunne påvirke vandløbet.

I basisanalyse for Vandområdeplan 2021-2027 er der ingen målsatte søer, vandløb eller kystvande inden for eller i projektområdernes nærhed. Der er i forbindelse med ovenstående redegørelse for grundvandsforhold belyst, at afgravningen af råstoffer ikke vil medføre væsentlig ændring af den naturlige beskyttelse af grundvandet under og efter endt indvinding. Råstofindvinding på det ansøgte areal vurderes således ikke at påvirke tilstand af eller mulighed for miljømålopfyldelse for overfladevandområder, kystvande eller grundvandsforekomster.

Regionens vurdering af grave- og efterbehandlingsplanen

Formålet med graveplanen og efterbehandlingsplanen er, at naboer og andre i området berøres mindst muligt, og at det åbne gravefelts påvirkning af fx den landskabelige oplevelse under indvindingen begrænses mest muligt. Derudover er det formålet at få en optimal og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcen, samt at der tages de nødvendige landskabelige samt natur- og miljømæssige hensyn.

Via graveplanen og efterbehandlingsplanen vil regionen sikre, at det åbne gravefelt begrænses mest muligt såvel arealmæssigt som tidsmæssigt. Derudover vil regionen med sine almindelige tilsyn med indvindingen være opmærksom på, om graveplanen følges, eller om der er behov for justeringer.

Grave- og efterbehandlingsplanerne er vedlagt som bilag 2 og 3. Af planerne fremgår det, at der graves fra nordøst mod sydvest. Regionen har godkendt ansøgeres forslag til graveplan, idet den sikrer en logisk og effektiv udnyttelse af ressourcen.

Af efterbehandlingsplanen fremgår det, at hele arealet bliver efterbehandlet til natur med skråninger med åbne græsarealer uden pålægning af muld, således at der er blotlagt næringsfattig råjord til gavn for insekter og planteliv og som er tiltag, der forbedrer området naturværdi på sigt.

Planerne har jf. råstoflovens § 10a været i høring hos Sønderborg Kommune, som ikke har haft bemærkninger.

Regionen har foretaget en hensynsafvejning efter råstofloven og stillet de relevante vilkår, der sikrer, at efterbehandlingen varetager de interesser, der skal tages i henhold til råstoflovens § 3. Vilkårene er stillet jf. lovens § 10.

Vilkår 40 om gennemgravning af skel:

Dette vilkår er stillet for at sikre, at hele forekomsten udnyttes, og at der ikke ved eventuel gravning på naboarealer efterlades en vold mellem ejendommene, idet dette vil være en markant, landskabelig forandring. Vilkåret tinglyses på ejendommen.

Erhvervmæssige hensyn

Ansøger har søgt om indvinding af sand, sten og grus til bl.a. bundsikringsmaterialer. Ansøger har oplyst at der forventes at være en lokal efterspørgsel på grund af byggeri i lokalområdet, en efterspørgsel som ansøger gerne vil imødekomme ved indvindingstilladelsen.

Hensynet til råstofressourcens udnyttelse

Råstofforekomsten består af sand, som er påvist ved prøvegravninger på arealet. Der har tidligere været indvundet råstoffer på en lille del af indvindingsarealets nordvestlige hjørne, hvorfra der er viden om forekomsten. Der er desuden foretaget prøvegravning. Råstofressourcen skønnes samlet at være på omkring på 600.000 m³. Der indvindes ikke råstoffer i dag og råstofforekomsten vurderes derfor, at kunne bidrage til den lokale forsyning på Nordals. Udnyttes ressourcen ikke i Stevning, vil råstofferne skulle findes et andet sted i regionen.

Regionens samlede vurdering

Regionen vurderer samlet, at det ansøgte under overholdelse af de vilkår, der er fastsat i tilladelsen kan gennemføres uden væsentlige gener eller miljømæssige konsekvenser for mennesker, natur og omgivelserne. Regionen vurderer endvidere, at indvindingen ikke er i strid med de planmæssige interesser, der gælder for området.

På den baggrund vurderer regionen, at der kan meddeles tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding.

8 KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

8.1 Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse om tilladelse til råstofindvinding inkl. vurdering efter habitatbekendtgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klageberettigede er: Adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for regionen i klageportalen senest den 2. marts 2022 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage i henhold til råstofloven har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette jf. råstoflovens § 43 ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af afgørelsen.

8.2 Underretning om afgørelsen

De nedenfor nævnte er orienteret særskilt om afgørelsen.

Myndigheder

mst@mst.dk

Sønderborg Kommune, att. sjac@sonderborg.dk

Museum Sønderjylland: Se linket i "Myndighedskontakter" til det relevante ansvarsmuseum

Miljøstyrelsen Østjylland, ojl@mst.dk

Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Vejdirektoratet, mailadresse: hoeringer@vd.dk

Haderslev Stift: kmhad@km.dk

SKAT, myndighed@skat.dk

Parter (til de samme som der er sendt partshøring til)

Parter jf. listen i afsnit 6.3 *Partshøring*.

Foreninger og organisationer (klageberettigede)

jyllandskredsen@botaniskforening.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling, soenderborg@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling, soenderborg@dof.dk

Friluftsrådet, fr@friluftsraadet.dk

Friluftsrådet lokalkreds, soenderjylland@friluftsraadet.dk

Med venlig hilsen

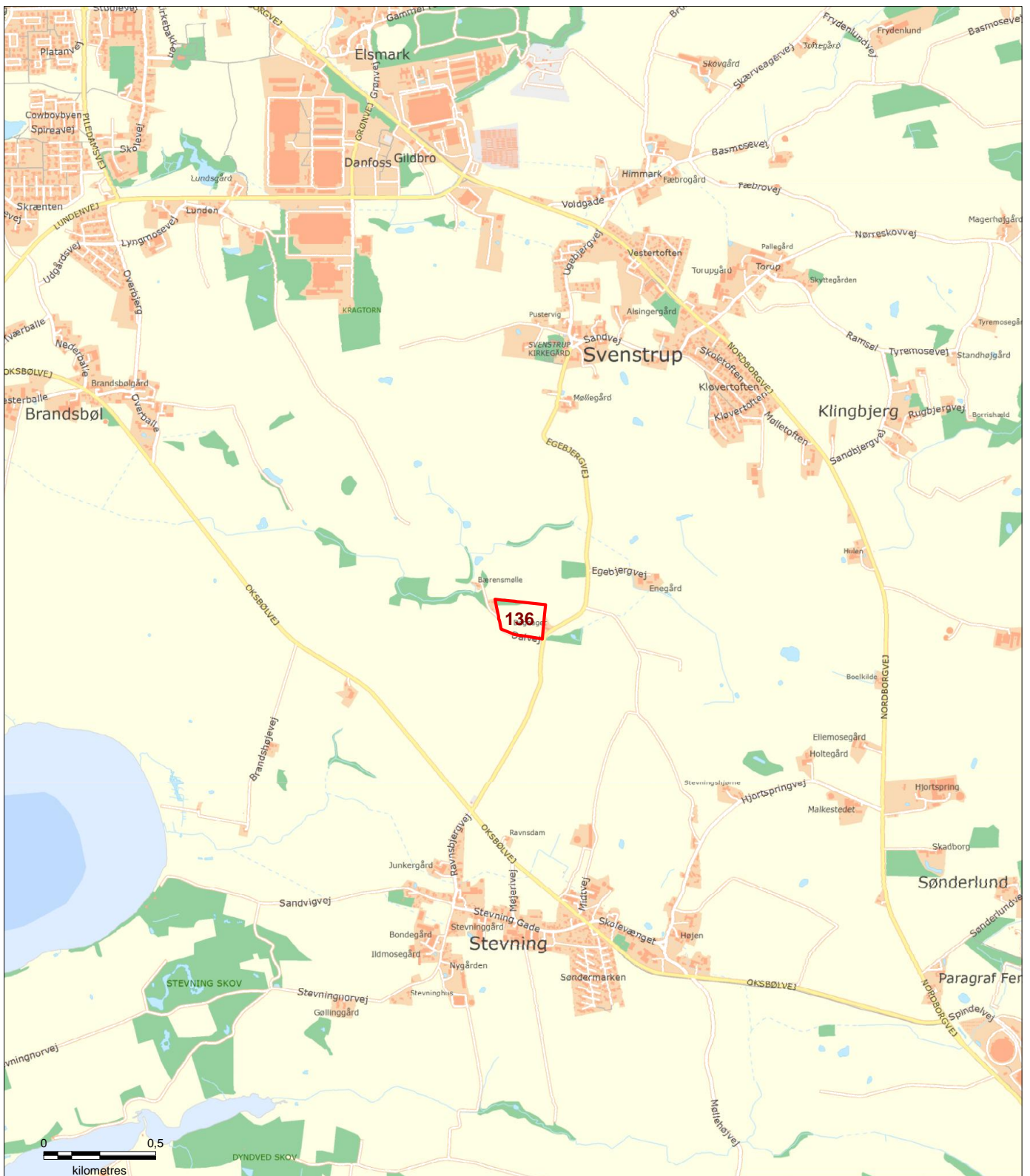
Jonna Tveskov
Områdechef

9 BILAG

Følgende bilag er vedlagt tilladelsen:

1. Oversigtskort
2. Graveplan
3. Efterbehandlingsplan
4. Screeningsafgørelse inkl. VVM-skema
5. Andre myndigheders tilladelser
6. Udtalelse fra museet

Bilag 1 Oversigtskort

Legende:

Ansøgt areal med angivelse af matr.nr.

Målestoksforhold: 1:25.000

Oversigtskort

Jens Madsen, Als

- Råstofansøgning på matr.nr. 136
Stevning, Svenstrup

Rev.:
Dato: 12-02-2019
Udarb.: CHG
Kontrol:
SagsNr.:

NIRAS

Ove Gjeddes Vej 35
5220 Odense SØ www.niras.dk

Bilag 2 Graveplan

Graveplan (ikke målfast). Råstofansøgning på matr. nr. 136 Stevning, Svenstrup.

 Graveretning

 Adgangsvej

Bilag 3 Efterbehandlingsplan

Efterbehandlingsplan

Råstofansøgning matr. nr. 136 Stevning, Svendstrup

Dato: 15. november 2021

1 Baggrund

I forbindelse med ansøgning om erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på matr. nr. 136 Stevning, Svendstrup – Stevninggård, Stevning Gade 23, Als – har Region Syddanmark bedt om en ny efterbehandlingsplan, da efterbehandlingen ændres fra jordbrugsmæssige formål til naturformål.

Det følgende er en efterbehandlingsplan til naturformål, udført ud fra ønsker hos lodsejeren Jens Peter Klindt Madsen, Stevning Gade 23. Desuden har Sønderborg Kommune haft følgende ønsker til efterbehandlingen, som er medtaget til vurdering i udarbejdelse af efterbehandlingsplanen:

- Stejle skrænter mod nord og øst, da insekter mm trives på stejle skrænter med sol fra syd og sydvest.
- Skrænter behøver ikke være høje.
- Bar sandjord, ingen påfyldning af muld, især ikke på skrænter mod nord og øst.
- Placering af dynger af store sten som giver hulrum med læ fra vej og vind til firben, padder og insekter.
- Beplantning med få solitære hvidtjørn eller slåen som nektarkilder
- Lodsejer ønsker sø i bunden. Kommunen gør opmærksom på at en sandet jord ikke nødvendigvis kan holde på vandet.

2 Efterbehandlingsplan

Efter endt råstofindvinding fjernes maskiner, anlæg og andet, der hører til råstofindvindingen.

Efterbehandlingen vil afhænge af, hvor der er rentable råstoffer at indvinde. I det følgende antages det, at der kan indvindes råstoffer på hele det ansøgte areal ned til en dybde på 20 meter. Fra naboskel til skråningshældning vil der være 5 meters graveafstand.

Efterbehandlingen foregår løbende, efterhånden som delområder bliver færdiggravet. En skitse af den færdige efterbehandling er vist på Figur 2.1. Skråningerne mod nord, øst og vest efterbehandles med hældninger på 1:1,5 til man når bunden af graven ca. 20 m under terræn. Skråningen mod syd, op til Dalvej, efterbehandles med hældning 1:2. I den vestlige del af nordskrænten har der tidligere været indvundet råstoffer og der er tilkøbt en ukendt mængde jord. Denne del vil der sandsynligvis ikke blive indvundet råstoffer på, men efterbehandlingen op til denne del vil også blive en skråning med hældning på 1:1,5.

De etablerede skråninger ønskes efterbehandlet til åbne græsarealer uden pålægning af muld, således at der er blotlagt næringsfattig råjord til gavn for insekter og planteliv.

På den flade del i bunden af råstofgraven foretages beplantning. Hvis det er muligt, etableres en lille næringsfattig sø med sandet brink, se Figur 2.1. Grundvandsspejlet i området ligger 42 meter under terræn, jf. nærmeste boring med

DGU nr. 162.72 ca. 140 meter nord for det ansøgte område. Med en gravedybde til ca. 20 meter under terræn vil søen ikke blive grundvandsfødt, men regnvandsfødt, og afhængig af at der er ler i bunden som holder på vandet.

Desuden etableres 1-2 bunker med store kampesten langs den sydvendte søbrink, som skal fungere som levesteder for firben, padder og insekter, gerne langs den sydvendte brink. Dette afhænger af, at der fremkommer kampesten ved råstofindvindingen af sand, grus og sten.

Det ansøgte områdes sydøstlige hjørne beplantes med hvidtjørn som nektarkilder, som vist på Figur 2.1.

Der vil ikke ske anlæggelse af stier, veje og bygninger.

Signatur

- Ansøgt areal
- Naturformål
- Højdekurver
- Brink
- Sø
- Kampesten
- Hvidtjørn

Efterbehandlingsplan

Råstofansøgning ved Stevninggård

Matr. nr. 136 Stevning, Svenstrup

Dato: 28.09.2021
 Udarbejdet: HEHO
 Kontrol: GLA
 Godkendt: GLA
 Projektnr.: 10413098

Figur 2.1: Skitse over efterbehandlingen.

Bilag 4 VVM-screening

Jens Peter Klindt Madsen
Stevning Gade 23
6430 Nordborg

CVR-NR: 26718201

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Susanne Roug Ponięwozik
E-mail: SRP@rsyd.dk
Direkte tlf.: 76631803
Den 8. januar 2020
Journal nr.: 19/19279

Afgørelse om at ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på matr.nr. 136 Stevning, Svenstrup i Sønderborg ikke er omfattet af krav om miljøvurdering

Region Syddanmark har 4. juni 2019 modtaget en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding på matr. nr. 136 Stevning, Svenstrup i Sønderborg Kommune.

Afgørelse

Det ansøgte projekt optræder på lovens bilag 2, pkt. 2a. Region Syddanmark har derfor gennemført en screening af det ansøgte projekt, jf. § 21. Screeningen er gennemført med henvisning til de i lovens bilag 6 relevante kriterier. Screeningsskemaet er vedlagt som bilag 2.

Region Syddanmark har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på ovenstående ejendom.

Afgørelsen er meddelt efter § 21 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) ¹.

Begrundelse for afgørelsen

Screening er en administrativ proces, hvor projektet vurderes i forhold til en række faste kriterier jf. miljøvurderingslovens bilag 6 under overskrifterne:

1. Projektets karakteristika
2. Projektets placering
3. Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

¹Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) jf. lovbekendtgørelse nr. 1225 af 25. oktober 2018.

1. Anlæggets karakteristika:

Der er ansøgt om tilladelse til råstofindvinding på 3 ha i en 10-årig periode på matr. nr. 136 Stevning, Svenstrup, Sønderborg Kommune. Der er søgt om en indvinding af sand, grus og sten op til 60.000 m³/år. Den planlagte gravedybde er til maksimalt 20 meter under terræn. Kote for bund af udgravning forventes at være omkring kote 25-35. Der søges ikke om at grave under grundvandspejl. Råstofressourcen i det miljøvurderede areal vurderes at have en tykkelse på ca. 20 m, og findes umiddelbart under muldlaget.

Trafikken vil blive ledt via overkørsel til Egebjergvej. Trafikbelastningen forventes at svare til ca. 12 lastbiler dagligt. Projektarealet er udlagt som graveområde for sand, grus og sten i Region Syddanmarks Råstofplan 2016.

Projektet er beliggende i landzone og arealet samt naboarealer dyrkes som konventionelt landbrug.

I 2017 har Sønderborg kommune meddelt miljøgodkendelse til opførelse af en minkfarm på matr. nr. 441 Stevning, Svenstrup, som opføres ca. 200 m syd for projektarealet. Kommunen har udlagt et større område til teknisk område med mulighed for etablering af solceller umiddelbart syd for det ansøgte projektareal. Opførelse og drift af minkfarm samt etablering af solcelleanlæg er meget forskellig fra råstofindvinding, hvorfor det vurderes at de kumulative effekter fra projekterne samlet set ikke medfører en væsentligt påvirkning af miljøet.

Det ansøgte graveområde ligger inden for OSD og indvindingsopland til Havnbjerg vandværk, Lavensby vandværk-, Oksbøl Sogns Vandforsyning og Stevning Vandværk (Guderup - Stevning Vandværk). Det vurderes at råstofindvinding over grundvandsspejlet ikke vil medføre nogen kvantitativ påvirkning af grundvandet. Der vil blive stillet vilkår i gravetilladelsen til håndtering af brændstof og maskiner, og til at udstyr holdes i forsvarlig stand samt vilkår om forbud mod at anvende pesticider eller gødningsstoffer på arealet i efter gravningens ophør, således at indvindingen ikke medfører en negativ påvirkning af grundvandsressourcen.

2. Projektets placering:

Projektområdet er beliggende i landzone og er udpeget til landområde i Sønderborg Kommuneplan 2013-2025. Der er ingen særlige bestemmelser for området. Den nuværende anvendelse er landbrugsareal, hvilket arealet også ønskes efterbehandlet til. I forbindelse med efterbehandlingen er det regionens hensigt at stille vilkår om forbud mod at anvende gødningsstoffer og pesticider på gravearealet efter endt gravning jf. retningslinje 6.5.1 i Råstofplan 2016. Vilkåret vil blive tinglyst på ejendommen.

Nærmeste sø, eng- og mosearealer ligger i en afstand af mere end 100 meter øst og vest for projektarealet. Lokale vandspejl vurderes at være opretholdt af underliggende dæklag og tilstrømmende overfladevand. Udtørring i sommermånederne kan derfor ikke udelukkes. Råstofgravning indenfor projektarealet vurderes derfor ikke at kunne påvirke vådområderne.

Der er ikke registreret bilag IV- arter eller andre fredede, rødlistede eller sjældne plante eller dyrearter inden for det miljøvurderede areal. Sønderborg Kommune oplyser, at der er konkrete registreringer af Løvfrø i en afstand af ca. 150 meter fra det miljøvurderede areal og der er registreret Stor Vandsalamander ca. 470 meter derfra. Der kan forekomme markfirben og brun-, dværg- og sydflagermus inden for et kvadrat på 10x10 km. Padder er primært knyttet til naturområder som søer, enge og moser, men kan også anvende bevoksninger som opholdssted. Læhegnet omkring indvindingsarealet vil også kunne være opholdssted for padder. Kommunen har ingen konkrete registreringer af flagermus, men trusler for flagermus kan være hvis man fjerner opholdssteder som hule træer eller ledelinjer i landskabet hvor de færdes i søgen efter føde. Forstyrrelser som øget aktivitet i området vurderes at være af mindre betydning for flagermus. Sønderborg kommune vurderer samlet, at projektet ikke vil medføre væsentlig forstyrrelse af bilag IV arter i området.

Der er registeret 3 beskyttede diger indenfor en afstand af 300 meter fra det miljøvurderede område. Nærmeste dige ender ca. 175 meter øst for området. På grund af afstanden vurderes digerne ikke at blive påvirket væsentligt af råstofindvindingen.

Regionen har søgt i Naturbasen og i Miljøportalen, men har ikke fundet nogen registreringer af bilag IV arter i området i databaserne. Regionen vurderer, at aktiviteterne fra råstofgravningen ikke vil påvirke beskyttet flora eller fauna væsentlig på grund af afstanden til registrerede bilag IV arter og at læhegn forbliver urørt omkring projektområdet.

Der vil være støj fra råstofgravning i dagtimerne. Støjpåvirkning kan begrænses ved etablering af støjvold mod nordvest og ved at maskiner placeres i bunden af grusgraven.

Regionen vurderer samlet set at indvindingen ikke medfører væsentlig påvirkning af beskyttede områder, beskyttet flora eller fauna, kulturelle eller landskabelige forhold.

3. Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning:

Det vil primært være trafikken til og fra råstofområdet, som vil kunne skabe en form for gene. Der vil være støj fra råstofgravning i dagtimerne. Støjpåvirkningen vurderes at kunne overholde de vejledende støjgrænser for de nærmeste boliger i åbent land, og vil i øvrigt blive reguleret gennem råstofforholdet. Miljøpåvirkningerne fra støv vurderes at kunne begrænses tilstrækkeligt ved vanding af interne veje og stakke i tørre perioder.

Området vurderes ikke at være sårbart overfor den forventede miljøpåvirkning. Der stilles vilkår for indvinding af råstoffer i tilladelsen, der imødegår eventuelle miljøpåvirkninger som f. eks forurening. Den samlede miljøpåvirkning betegnes ikke som kompleks. Det konkrete projekt medfører velkendte påvirkninger, som er almindelige ved den type af projekter, og som kan beskrives.

Konklusion

Der vil være støj fra råstofindvindingen i dagtimerne. Støjpåvirkningen vurderes at kunne overholde vejledende støjgrænser for nærmeste boliger i åbent land og i øvrigt blive reguleret gennem

indvindingstilladelsen. Indvindingen vurderes ikke at ville medføre væsentlig påvirkning af beskyttede naturområder, beskyttet flora eller fauna, kulturelle eller landskabelige forhold.

Råstofindvindingen vurderes hverken enkelvis eller samlet set ikke at påvirke det omkringliggende miljø væsentligt, og det vurderes, at der ikke vil ske skader på miljøet som skal undersøges nærmere. Region Syddanmark vurderer at de generelle miljøregler samt de vilkår der stilles for råstofindvindingen, er tilstrækkelige til at sikre miljøet i nærværende tilfælde.

Samlet set vurderes det derfor, at der i forbindelse med råstofindvindingen ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport. Det begrundes med at den ansøgte indvinding hverken i sig selv eller i kumulation med udnyttede eller uudnyttede råstoffilladelser, planer eller andre aktiviteter har nogen væsentlige konsekvenser for miljøet.

Partshøring

Region Syddanmark har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens² § 19. Høringen forløb i perioden 28. oktober 2019 til 25. november 2019 og har været sendt i høring til følgende:

Navn	Adresse		Bynavn	Matr	Ejerlav
Svend Erik Bonde	Dalvej 1	6430	Nordborg	25, 482	Stevning, Svenstrup
Karen Nielsen Bonde	Dalvej 1	6430	Nordborg	486	Stevning, Svenstrup
Nis Mathiesen	Stevning Gade 17	6430	Nordborg	441	Stevning, Svenstrup
Svenstrup Friskole	Nordborgvej 62	6430	Nordborg	362	Stevning, Svenstrup
ejer	Egebjergvej 15-15A	6430	Nordborg	478	Stevning, Svenstrup
Johannes Thomsen Valentin Good	Midtvej 1	6430	Nordborg	459	Stevning, Svenstrup
Lodsejer					
Jens Peter Klindt Madsen	Stevning Gade 23	6430	Nordborg	136	Stevning, Svenstrup
Øvrige					
Sønderborg Kommune	sjac@sonderborg.dk				
Sønderborg Forsyning	sves@sonfor.dk				
Danfoss Vandværk	fskov@danfoss.com				
Oksbøl og Broballe Vandværk	petersen@karholm.dk				

² Bekendtgørelse af forvaltningsloven jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 med senere ændringer.

Lavensby Vandværk	hep@pmoos.dk
Langesø Vandværk	Maagevej19@gmail.com
Museum Sønderjylland	mesr@msj.dk

Hørings svar

I høringsperioden har regionen modtaget svar fra parter i sagen; Karen og Svend Erik Bonde, fra Langeskov Vandværk, Sønderborg Forsyning, Sønderborg Kommune og Museum Sønderjylland. Regionen har desuden modtaget oplysninger om at Dalvej 2 er solgt til Svend Erik Bonde.

Sønderborg forsyning og Langesø Vandværk:

Sønderborg forsyning og Langesø Vandværk betragter råstofindvindingen som en grundvandstruende aktivitet og påpeger risikoen for at råstofgraven fyldes med forurenede jord og lignende.

Regionens bemærkninger:

Råstofgravningen vurderes i sig selv at udgøre en meget begrænset risiko for forurening af grundvandet. Der graves ikke under grundvandsspejl og i gravetilladelsen vil der blive fastsat vilkår, som skal sikre beskyttelse af grundvandsressourcen. Det kan bl.a. gøres ved at stille vilkår om håndtering af brændstof og maskiner, og ved at sikre at udstyr holdes i forsvarlig stand. Der stilles vilkår om forbud mod at anvende pesticider eller gødningsstoffer på arealet i efter gravningens ophør. Desuden er der forbud mod enhver tilførsel af jord i råstofgrave (§52 i jordforureningsloven) og det kræver derfor dispensation til tilførsel af jord.

Samlet set vurderes det, at råstofgravningen på det miljøvurderede areal ikke øger risikoen for grundvandsressourcen og ikke er en hindring for anvendelsen af områdets grundvand.

Museum Sønderjylland:

Museum Sønderjylland har noteret sig at deres udtalelse fra den 27. juni 2019 er indarbejdet i screeningskemaet.

Regionens bemærkninger:

Museets anbefalinger er medtaget i screeningskemaet (bilag 2), som vedlægges denne afgørelse.

Sønderborg Kommune:

Sønderborg kommune vil gerne inddrages i efterbehandlingsplanen, da det vurderes at det kan have betydning for grundvandsressourcen, hvordan arealet efterlades.

Regionens bemærkninger:

Ansøger har søgt om at efterbehandle til landbrugsareal efter endt gravning. Der er søgt om dispensation til at tilføre jord til råstofgraven efter endt gravning, men der er endnu ikke truffet afgørelse om der kan gives dispensation til tilførsel af jord. I forbindelse med sagsbehandlingen og udarbejdelse af gravetilladelsen vil der blive stillet vilkår til efterbehandlingen med hensyn til grundvandsressourcen, og Sønderborg Kommune vil blive inddraget i dette arbejde.

Karen og Svend Erik Bonde (parter):

Karen og Svend Erik Bonde skriver til regionen, at der er meget ringe oversigtsforhold ved udkørsel fra Dalvej til Egebjergvej og udtrykker bekymring for trafikikkerheden da de store lastbiler vil være til fare for cyklister. Belastningen på de små veje mener Karen og Svend Erik Bonde bliver enorm. Nørreskovskolen låner spejderhytten til skolekomsammen og der vil derfor til tider færdes børn på Dalvej. I høringssvaret påpeges desuden også forhold som støv, støj og risiko for sammenstyrtning mod matrikel 362 samt, at der bør udarbejdes en miljøkonsekvensrapport da der er mange fredede dyrearter, vandløb og planter i området. Karen og Svend Erik Bonde finder at der er væsentlige gener for dem som naboer, da der er bevilliget tilladelse til etablering af solcellepark syd for deres ejendom og minkfarm kun 500 m fra deres ejendom og nu også en råstofgrav.

Region Syddanmarks bemærkninger:

Trafik: Belastning af det lokale vejnet udenfor graveområdet reguleres af den relevante vejlovgivning og det er kommunalbestyrelsen der, som vejmyndighed, skal holde sine offentlige veje i en stand som trafikens art og størrelse kræver. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet. Sønderborg Kommune har givet adgangstilladelse den 10. juli 2019, hvori der stilles vilkår bl.a. til sikring af oversigtsforhold og daglig renholdelse af offentligt vejareal. Adgangstilladelsen er revideret den 28. november 2019. Det vurderes at råstofgraven vil medføre forholdsvis få daglige kørsler og at det ikke vil påvirke miljøet væsentligt.

Støv og støj: Støv fra råstofgraven vurderes at kunne begrænses ved tilstrækkelig vanding af interne veje og stakke i tørre perioder. Der vil blive stillet vilkår herom i gravetilladelsen. Der vil være støj fra råstofgravning i dagtimerne. Støj reguleres efter Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder: Vejl. nr. 5/1984. Hvis det viser sig at grænseværdierne for støj ikke kan overholdes kan bygherren efterfølgende pålægges at foretage støjreducerende tiltag f.eks. ved etablering af støjvold mod nordvest.

Region Syddanmark har modtaget kommunens vurdering af bilag IV arters eventuelle tilstedeværelse og Sønderborg Kommune oplyser, at der er konkrete registreringer af Løvfrø i en afstand af ca. 150 meter fra indvindingsarealet og der er registreret Stor Vandsalamander ca. 470 meter fra indvindingsarealet. Der kan forekomme markfirben og brun-, dværg- og sydflagermus inden for et kvadrat på 10x10 km. Padder er primært knyttet til naturområder som søer, enge og moser, men kan også anvende bevoksninger som opholdssted. Sønderborg kommune vurderer samlet at projektet ikke vil medføre væsentlig forstyrrelse af bilag IV arter i området.

Da der ikke fjernes læhegn eller beplantning langs matrikelskel og det miljøvurderede areal anvendes i dag til landbrugsjord vurderes det, at der ikke er egnede levesteder inden for det miljøvurderede areal. På grund af afstanden til nærmeste registrerede af bilag IV arter fra indvindingsarealet,

at der ikke er egnede levesteder på det miljøvurderede areal vurderes det, at projektet ikke vil ødelægge bilag IV-arter eller beskadige eller ødelægge yngle eller rasteområder for bilag IV-arter inden for eller omkring det miljøvurderede areal.

Sammenstyrning: I gravetilladelsen stilles der vilkår til graveafstande til skel, vej og skråningsanlæg af hensyn til stabilitet.

Råstofgravning i sig selv giver ikke risiko for grundvandsforurening. Ved håndtering af brændstof skal det sikres, at risikoen for forurening minimeres, ved at sikre at holde udstyr i forsvarlig stand og opbevare olietanke forsvarligt i aflåst container med spildbakke. Der vil blive stillet vilkår i gravetilladelsen til beskyttelse af grundvandsressourcen.

Kumulative forhold: Der er givet tilladelse til opførelse af en minkfarm og et solcelleanlæg på omkringliggende arealer. Drift af solcelleanlæg og minkfarm er meget forskellig fra råstofindvinding. En minkfarm kan påvirke omgivelserne ved lugt og fluer, solcelleanlægget vurderes, at kunne påvirke omgivelserne i etableringsfasen. Begge typer anlæg vurderes derfor at være meget forskellig fra påvirkningen fra råstofindvinding. De kumulative effekter vurderes således ikke at medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Råstofkvalitet: Der er foretaget en prøvegravning som dokumentation for råstoffets kvalitet og der er søgt om indvinding til fyldsand. Området er en del af et morænelandskab fra sidste istid Weichsel. Et morænelandskab kan være meget påvirket af isens bevægelser henover området, og der kan derfor være store variationer i aflejringeres sammensætning inden for korte afstande.

Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse efter miljøvurderingsloven kan for så vidt angår retlige spørgsmål påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klageberettigede er: Miljø- og fødevarerministeren, enhver med retlig interesse i sagens udfald samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 5. februar 2020 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Klage har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af denne afgørelse.

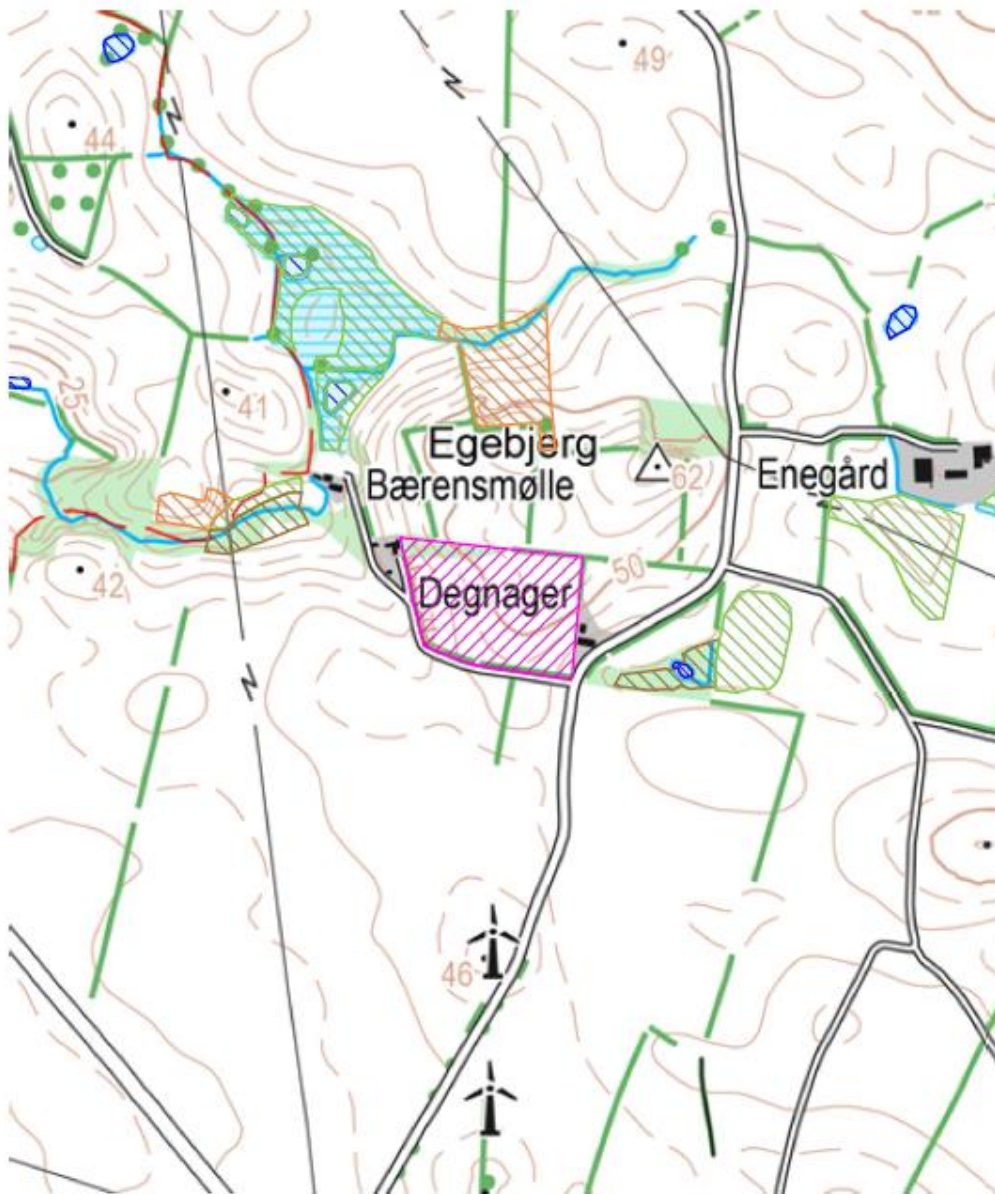
Øvrigt

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til undertegnede.

Med venlig hilsen

Susanne Roug Poniewozik
geolog

Bilag 1 - Oversigtskort

Bes_naturtyper

- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strandeng
- Sø
-

0 100 200 m

Bilag 2- Screening af projekt- skema

Skema til brug ved screening af projekter på bilag 2

Kriterier iht. bilag 6 i lovbek. nr. 1225 af 25. oktober 2018 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Nedenstående skema omfatter kriterier jf. bilag 6 til bestemmelse af, hvorvidt projekter omfattet af bilag 2 skal underkastes en miljøkonsekvensvurdering. Oplysningerne i skemaet er baseret på oplysninger fra ansøger om projektets karakteristika mm. i råstofansøgning af 9. maj 2019 med senere supplerende oplysninger af 12-07-2019 samt anmeldelse efter miljøvurderingsloven af 9. maj 2019. Endvidere er statslig, regional og kommunal planlægning samt oplysninger indkommet ved høring af berørte myndigheder inddraget. Tilgængelige oplysninger om projektområdet fra relevante registre og geografiske informationssystemer så som Danmarks Miljøportal, PlansystemDK og MiljøGIS er inddraget i vurderingerne.

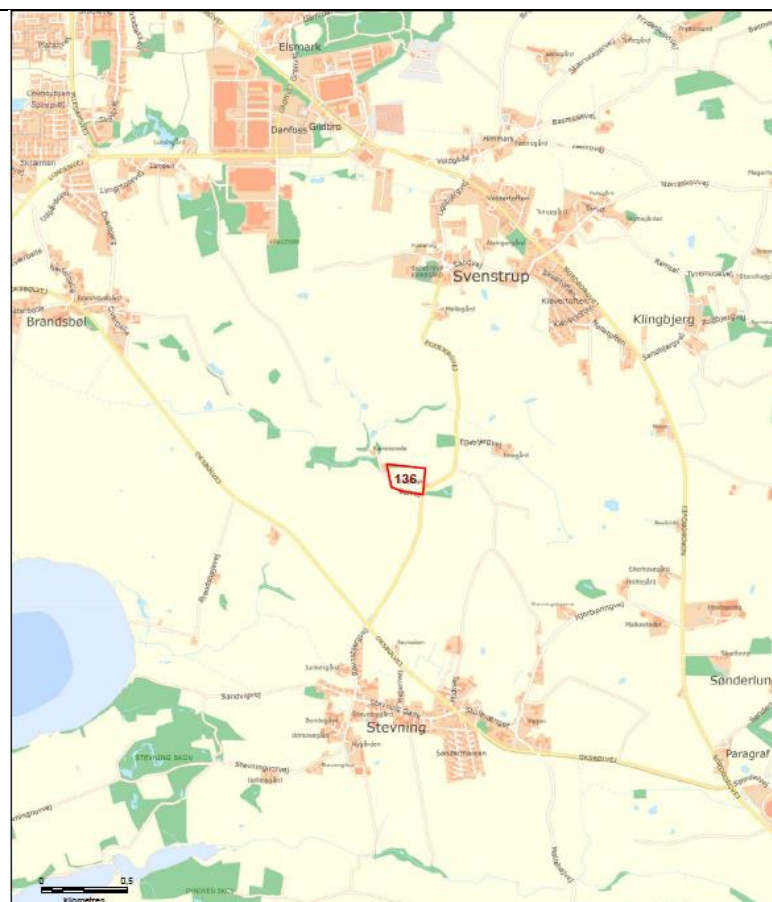
Projektets karakteristika

Projektbeskrivelse – jf. ansøgningen	<p>Projektet omfatter råstofindvinding.</p> <p>Der er ansøgt om tilladelse til råstofindvinding i en 10-årig periode på matr. nr. 136 Stevning, Svenstrup, Sønderborg Kommune. Arealet er på 3 ha. Det ansøgte areal er udlagt som graveområde for sand, grus og sten i Region Syddanmarks Råstofplan 2016. Det udlagte areal skræner kraftigt op mod nord.</p> <p>Der er søgt om at indvinde grus og sandfyld til bundsikringsmateriale. Den planlagte gravedybde er til maksimalt 20 meter under terræn. Kote for bund af udgravning forventes at være omkring kote 25-35. Der søges ikke om at grave under grundvandsspejl. Der er ansøgt om en indvinding på 60.000 m³/år.</p> <p>Gravningen vil foregå med følgende maskinel: 1 stk. gravemaskine og 1 stk. læsemaskine. Der skal ikke anvendes anlæg til oparbejdning af materialerne. Der forventes et årligt forbrug af diesel på ca. 60.000 l og hydraulikolie på ca. 200 l.</p> <p>Der søges om følgende drifttider: Mandag-fredag: kl. 07.00-16.00</p> <p>Adgangsvej via overkørsel til Dalvej. Arealet ønskes efterbehandlet til jordbrugsdrift.</p>
Bygherre – navn, adresse, mail og telefonnummer	Jens Peter Klindt Madsen, Stevning Gade 23, 6430 Nordborg Mail: madsen@steninggaard.dk , mobilnr.: 40559799
Bygherres kontaktperson, mail og telefonnummer	Jens Peter Klindt Madsen, Stevning Gade 23, 6430 Nordborg Mail: madsen@steninggaard.dk , mobilnr.: 40559799 Rådgiver: Charlotte Greve, Niras, Ove Gjeddes Vej 35, 5220 Odense SØ

Sagsbehandler: Susanne Roug
E-mail: SRP@rsyd.dk
Dato: 8.januar 2020
Journal nr.: 19/19279

	Mail: chg@niras.dk , tlf: 6312 5088
Projektets placering og arealbehov i ha	Råstofansøgningen omfatter matr. nr. 136 Stevning, Svenstrup. Arealet ligger på Dalvej 6430 Nordborg og tilhører ejendommen med adressen Stevning Gade 23, 6430 Nordborg og er på 3 ha.

Oversigtskort

Legende:
 Ansiget areal - med angivelse af matr.nr.

Målestoksforhold: 1:25.000

Oversigtskort

Jens Madsen, Als

- Råstofansøgning på matr.nr. 136
Stevning, Svenstrup

Rev.:
Dato: 12-02-2019
Udarb.: CHJ
Kontrol:
Sag nr.:

NIRAS
Ove Gjeddes Vej 35
5220 Odense SØ www.niras.dk

Projektets behov for råstoffer – type og mængde i anlægs- og driftsfasen	Der er tale om en råstofgrav og der er derfor ikke behov for tilførsel af råstoffer i anlægs- eller driftsfasen.			
Projektets behov for vand – kvalitet og mængde i anlægsfasen og driftsfasen	Der er ikke brug for vand i anlægsfasen. Adgangsvej og stakke vandes efter behov. Da der ikke indvindes under grundvandspejlet, vil der ikke blive dannet en gravesø, og det vil derfor være nødvendigt at fragte vand til råstofgraven, når der er behov for vanding.			
Mængden og typen af affald som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Evt. affald vil blive bortskaffet efter Sønderborg Kommunes regulativer.			
Mængden og typen af spildevand som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Der opsamles og/eller bortledes ikke vand fra det ansøgte areal.			
Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
Er der andre ejere end bygherre?			x	
Er der andre projekter eller aktiviteter i område, der sammen med det ansøgte medfører en påvirkning af miljøet (kumulative forhold)			x	I 2017 har Sønderborg kommune meddelt miljøgodkendelse til opførelse af en minkfarm på matr. nr. 441 Stevning, Svenstrup, som opføres ca 200 m syd for projektarealet. Kommunen har desuden i øjeblikket et forslag til Kommuneplan 2019-2031 i offentlig høring, der udlægger et større område til teknisk område med mulighed for etablering af solceller umiddelbart syd for det ansøgte projektareal. Kilde: Sønderborg kommune Opførelse og drift af minkfarm samt etablering af solcelleanlæg er meget forskellig fra råstofindvinding, hvorfor det vurderes at projekterne samlet set ikke medfører en kumulativ påvirkning af miljøet.
Forudsætter projektet etablering af yderligere vandforsyningskapacitet			x	Projektet forudsætter ikke vandindvinding. Ifølge ansøgning vil der udelukkende være tale om tørgravning og det vurderes derfor, at projektet ikke vil påvirke vandressourcen i området væsentligt.
Kræver bortskaffelse af affald og spildevand ændringer af bestående ordninger?			x	Der kan forekomme små mængder brændbart materiale, metalskrot, gummi- og plastaffald, samt evt. spildolie fra olieskift på maksiner. Bortskaffelse af affald skal ske ifølge Sønderborg Kommunes regler og regulativer.
Overskrides de vejledende grænseværdier for støj?			x	Der er ikke udarbejdet en støjberegning for det ansøgte projekt. Nærmeste boligejendom er 100 m mod nordvest og evt. muld vil blive anbragt i det nordvestlige hjørne som støjdæmpning mod ejendommen på Dalvej 1. Det vurderes at gældende støjgrænser kan overholdes i forbindelse med projektet.

				Såfremt det viser sig, at grænseværdierne ikke kan overholdes, kan ansøger pålægges at foretage støjreducerende tiltag af myndigheden.
Vil anlægget give anledning til vibrationsgener?			x	Kørsel med tunge maskiner vil give anledning til lokale vibrationer, men med en meget lokal påvirkning, da der er tale om kørsel på "blødt" underlag.
Vil anlægget give anledning til støvgener?			x	Råstofindvinding og transport af råstoffer er en kilde til støvemmission, der kan have stor midlertidig indflydelse på den lokale luftkvalitet. Graden af støvemmission vil variere fra dag til dag og være afhængig af aktivitetsniveauet, de specifikke aktiviteter, jordtype samt meteorologiske forhold. Specielt i perioder med tørt vejr og megen vind er der størst risiko for at kunne påføre naboer støvgener. I tørre perioder vil pladsen vandes efter behov for at undgå støv.
Vil anlægget give anledning til lugtgener?			x	Råstofindvinding medfører ikke lugtgener.
Vil anlægget give anledning til lysgener?			x	En gravemaskine kører med lys - typisk i morgentimerne i vintermånederne. Det vurderes at råstofgravningen ikke vil give anledning til lysgener for boliger mod nordvest og nordøst, da skråningen hælder mod syd og der derfor køres under terræn set fra nordvest og nordøst. Mod syd kan lyskeglen ses på grund af skråningens hældning, men da nærmeste boliger er ca. 800 meter mod vest-sydvest vurderes lysgenerne ikke at være en væsentlige.
Må anlægget forventes at udgøre en særlig risiko for uheld?			x	Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen, og der er ikke en særlig risiko for uheld i forbindelse med anlæg eller drift af råstofgraven. Indvinder skal sikre at udstyr holdes i forsvarlig stand, således af risikoen for spill fra maskiner minimeres.
Overskrides de vejledende grænseværdier for luftforurening?			x	Råstofindvinding giver ikke anledning til væsentlig luftforurening.
Vil projektet udgøre en risiko for vandforurening (grundvand og overfladevand)?			x	Det ansøgte graveområde ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Arealet ligger endvidere helt eller delvist i de modelberegnete indvindingsoplande til Havnbjerg vandværk, Lavensby vandværk-, Oksbøl Sogns Vandforsyning og Stevning Vandværk (Guderup- Stevning Vandværk). Jf. Miljørapport, nov. 2015 for Stevning- Sønderborg vurderes det, at råstofindvinding over grundvandsspejlet ikke vil medføre nogen kvantitativ påvirkning af grundvandet. Råstofressourcen i det miljøvurderede areal vurderes at have en tykkelse på ca. 20 m, og findes umiddelbart under muldlaget. Der er således ikke et egentligt dæklag over råstofressourcen. Det øverste vandspejl, som repræsen-

				terer det primære magasin, vurderes at ligge mellem kote 8 og 10 m. Der vil blive stillet vilkår i gravetilladelsen til indretning og drift således at indvindingen ikke medfører hverken kvantitative eller kvalitative negative konsekvenser for grundvandsressourcen.
--	--	--	--	---

Projektets placering

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
Forudsætter projektet ændring af den eksisterende arealanvendelse?			x	Den nuværende arealanvendelse er landbrugsrelateret. Gravearealet ønskes efter endt gravning at blive efterbehandlet til landbrugsareal igen.
Forudsætter projektet ændring af en eksisterende lokalplan for området?			x	Graveområdet er placeret i et kommuneplanrammeområde udpeget til landområde i Sønderborg kommuneplan 2013-2025 med nr.1.7.001.J. Området er placeret i landzone. Der er ikke særlige bestemmelser for området. Råstofgravning indenfor råstofgraveområdet vurderes derfor ikke at give anledning til ændringer i lokalplanen. Kilde: Sønderborg Kommuneplan 2013-2025.
Forudsætter projektet ændring af kommuneplanen?			x	Området er udlagt som råstofgraveområde i Region Syddanmarks Råstofplan 2016. Råstofgravning indenfor råstofgraveområdet vurderes derfor ikke at give anledning til ændringer i kommuneplanen.
Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af gældende kommune- og lokalplaner?			x	Projektet vil ikke medføre ændringer af naboarealernes anvendelse.
Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets råstoffer?			x	Råstofindvinding er en irreversibel proces og råstoffer kan kun indvindes en gang. Efter endt indvinding ønskes arealet efterbehandlet til landbrugsareal.
Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets og grundvand?			x	Det ansøgte graveområde ligger inden for OSD og indvindingsopland til Havnbjerg vandværk, Lavensby vandværk-, Oksbøl Sogns Vandforsyning og Stevning Vandværk (Guderup- Stevning Vandværk). Råstofgravningen vil hverken i driftsfasen eller efter endt råstofgravning være en hindring for anvendelsen af områdets grundvand.

Indebærer projektet en mulig påvirkning af sårbare vådområder?			x	Der er sø, eng- og mosearealer i en afstand af mere end 100 m både øst og vest for det miljøvurderede areal. Vandspejlet i disse vådområder vurderes på baggrund af digitale højdedata at ligge meget højere end det primære grundvand. På den baggrund vurderes vandspejlet her at blive opretholdt som følge af lokale underliggende dæklag og tilstrømmende overfladevand fra de omkringliggende arealer, og udtørring i sommermånederne kan derfor ikke udelukkes. Råstofgravning indenfor det miljøvurderede areal vurderes ikke at kunne påvirke vådområderne. Kilde: Miljørapport nov 2015, Rambøll.
Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?			x	Det ansøgte areal ligger 1,7 km fra den nærmeste kyst, Sandvig.
Forudsætter projektet rydning af skov?			x	Der er tale om landbrugsareal.
Vil projektet være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker?			x	Der er ingen planer for reservater eller naturparker. Råstofgravning og efterbehandlede arealer er ikke en hindring for etablering af reservater eller naturparker.
Tænkes projektet placeret i Vadehavsområdet?			x	Det ansøgte areal ligger uden for Vadehavsområdet.
Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder nationalt?			x	Der er registreret 3 beskyttede diger indenfor 300 meter fra det miljøvurderede område. Det nærmeste dige ender 175 meter øst for arealet. På baggrund af afstanden og placering vurderes digerne ikke at blive påvirket væsentligt af projektet.
Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder internationalt (Natura 2000)?			x	Det miljøvurderede areal ligger ca 3,7 km fra det nærmeste Natura 2000 område, nr. 197 Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, som ligger øst herfor. Det vurderes, at Natura 2000 området ikke vil påvirkes væsentligt pga afstanden til området.
Forventes området at rumme beskyttede arter efter bilag IV?			x	Der er ikke kendskab til bilag IV- arter eller andre fredede, rødlistede eller sjældne plante eller dyrearter inden for det miljøvurderede areal jf. Danmarks Miljøportal.
Forventes området at rumme danske rødlistearter?			x	Se ovenfor.
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for overfladevand allerede er overskredet?			x	

Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for grundvand allerede er overskredet?			x	
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for naturområder allerede er overskredet?			x	
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområder (støj/lys og luft) allerede er overskredet?			x	Der er ikke et tæt bebygget boligområde i nærheden, hvorfor miljøkvalitetsnormer for boligområder generelt vil være overholdt. Der er 2 boliger indenfor en afstand af 200 m og 3 boliger indenfor en afstand af 500m. Nærmeste bolig er Dalvej 1, idet Dalvej 2 er en nedlagt spejderhytte. Afstanden til Dalvej 1 er ca. 100m.
Tænkes projektet etableret i et tæt befolket område?			x	Landzone med spredt bebyggelse. Se ovenfor.
Kan projektet påvirke historiske landskabstræk?			x	Se nedenfor.
Kan projektet påvirke kulturelle landskabstræk?			x	Området er en del af et værdifuldt landskab i den nugældende kommuneplan. Det miljøvurderede område ligger i karakterområde 13- Nordals fjordgren og på kanten til 12- Vestals nor og vige. Indvindingarealet er især knyttet til område 12, som er beskrevet som et vestvendt skrånende fjordlandskab med nor og vige. Væsentligt er den tilknyttede natur og halvnatur og kystskovene. Området indeholder flere intakte udskiftningslandskaber. Området er et sammensat og uforstyrret landskab. Det aktuelle område er en del af en bakkekam, der adskiller to store landskabsrum, som i hovedtræk svarer til karakterområderne 12 og 13. Det miljøvurderede område ligger på bakkekammens sydlige del. Arealet udgør en enkelt mark i et mosaiklandskab med småbepantninger og små marker. Arealet grænser op til det jævnt skrånende landskab ned mod Sandvig, som er en del af Alssund. Dette landskab er – særligt nærmest bakkekammen- præget af store intensivt dyrkede landbrugsarealer og er påvirket af tekniske anlæg, som højspændings anlæg og vindmøller. Kulturhistorisk er området præget af en mosaikstruktur der peger tilbage mod en 200 år gammel struktur. Bakkekammen er af stor landskabelig værdi, men indtrykket af den er noget præget af forstyrrende landskabselementer syd herfor. Mosaikstrukturen er velbevaret.
Kan projektet påvirke arkæologiske værdier/landskabstræk?			x	Der er ingen fredede fortidsminder på arealet, men indenfor det miljøvurderede areal er der på bakketoppen registreret et væsentligt fortidsminde – et dyssekammer fra bondestenalderen, hvor gravkammeret og de store randsten blev

				fjernet i 1928, men i overfladen har man efterfølgende kunnet se rester af fylden i gravkammeret. Det er museets vurdering, at der inden for indvindingsområdet findes væsentlige jordfaste fortidsminder, som er beskyttet af Museumslovens § 27. Museum Sønderjylland anbefaler, at der bliver foretaget en forundersøgelse af indvindingsområdet med henblik på at afgrænse omfanget af de jordfaste fortidsminder, inden jordarbejdet går i gang.
Kan projektet påvirke æstetiske landskabstræk?			x	Området ligger på kanten af en bakke, der har sit højeste punkt nordøst for det miljøvurderede areal. Arealet har terrænkote 43-55 m og har faldende terræn fra nordøst mod syd og vest. Gravning inden for det miljøvurderede areal vil ikke afgørende ændre bakkekammens karakter af grænse i landskabet, idet der graves på den ene flanke, men gravningen vil være synlig over store afstande mens den foregår, selv om de eksisterende hegn bevares. Der har tidligere været råstofgrav på det miljøvurderede areal.
Kan projektet påvirke geologiske landskabstræk?			x	Området ligger i et morænelandskab fra sidste istid Weichsel. Jf. jordartskort er der glacialt smeltevandssand i hele området. I det omkringliggende landskab består jordbunden overvejende af moræneler.

Arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning i areal	Det ansøgte areal udgør 3 ha.			
Omfanget af personer der forventes berørt af miljøpåvirkningen	Nærmeste beboelsejendom ligger i en afstand af ca 100 m fra det ansøgte areal. Da der ikke forventes at blive anvendt andre maskiner på arealet end en gravemaskine til afrømning af evt. muld og en gummiged/læssemaskine til indvinding og at trafikken ledes til Egebjergvej og mod syd til Oksbølvej, forventes der ikke at være støv- eller støjgener i forhold til omkringliggende beboelsejendomme. Spejderhytten på Dalvej bruges ind i mellem af Nørreskovskolen og ved de lejligheder vil der færdes børn på Dalvej.			
Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
Er området, hvor anlægget tænkes placeret, sårbar overfor den forventede miljøpåvirkning?			x	
Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige enkeltvis?			x	

Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige samlet?			x	
Vil den forventede miljøpåvirkning række ud over kommunen?			x	
Vil den forventede miljøpåvirkning berøre nabolande?			x	
Må den samlede miljøpåvirkning betegnes som kompleks			x	
Er der stor sandsynlighed for miljøpåvirkningen?			x	
Er påvirkningen af miljøet varig?			x	Den landskabelige påvirkning vil være varig og er irreversibel, hvorimod påvirkningen mht. trafik, støj og støv ikke vil være varig.
Er påvirkningen af miljøet hyppig?			x	Transporten af råstoffer vil være den periode, der foretages indvinding på arealet. Påvirkningen er således ikke varig men hyppig i indvindingsperioden. Der forventes max. 12 lastbiler om dagen til råstofgraven.
Er påvirkningen af miljøet irreversibel?			x	Indvindingen vil ændre landskabet, da der ikke sker en genskabelse af det oprindelige landskab.
Er der andre kumulative forhold?			x	Der er ikke eksterne projekter eller miljøforhold, der vurderes at kunne kumulere med de forhold, der vurderes i miljørapporten. Der kan dog være forhold som støj og støv fra indvinding og transport og påvirkning af grundvandet i forbindelse med gravning, som samlet set kan give en kumulativ virkning af f.eks et § 3 beskyttet område eller beskyttede arter, såfremt disse findes indenfor eller i nærheden af området. Der vil blive taget højde for den samlede påvirkning i forbindelse med meddelelse af gravetilladelsen.
Er det, jf. ansøgningen, muligt at begrænse indvirkningerne?	x			Det er formålet med råstofloven, at råstofferne skal indvindes i udlagte graveområder jf. råstofplanen. Der for er det som udgangspunkt ikke muligt at begrænse indvirkningerne på landskabet, men det er muligt at stille relevante vilkår til efterbehandlingen, således at landskabet efterfølgende kan anvendes til de ønskede formål.

Konklusion

Kriterium	Ja	Nej	Bemærkninger
Giver resultatet af screeningen anledning til at antage, at det ansøgte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt, således at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport?		x	<p>Gravning inden for det miljøvurderede areal vil ikke afgørende ændre bakkekammens karakter af grænse i landskabet, idet der graves på den ene flanke, men gravningen vil være synlig over store afstande, fra syd og sydvest, mens den foregår, selv om de eksisterende hegn bevares. Gravning vil kun påvirke mosaikstrukturen, hvis der graves videre ind på de andre marker eller hegnstrukturen ændres.</p> <p>Der er søgt om indvinding af råstoffer på den ene matrikel og da der stilles vilkår om afstand til hegn i tilladelsen, vurderes de landskabelige karakterer ikke at ændres væsentligt.</p> <p>Det vurderes at råstofindvinding over grundvandsspejlet ikke vil medføre nogen kvantitativ påvirkning af grundvandet. Der vil blive stillet vilkår i gravetilladelsen til indretning og drift således at indvindingen ikke medfører hverken kvantitative eller kvalitative negative konsekvenser for grundvandsressourcen.</p> <p>Der vil være støj fra råstofgravning i dagtimerne. Støjpåvirkningen vurderes at kunne overholde de vejledende støjgrænser for de nærmeste boliger i åbent land, og vil i øvrigt blive reguleret gennem råstofftilladelsen. Miljøpåvirkningerne fra støv vurderes, at kunne begrænses ved vanding af interne veje og stakke i tørre perioder. Støjpåvirkning kan begrænses ved etablering af støjvold mod nordvest og ved at maskiner placeres i bunden af grusgraven.</p> <p>Transporten med råstoffer fra arealet vil sandsynligvis påvirke beboere langs Oksbølvej, men da der er tale om få lastbiler om dagen, vurderes påvirkningen ikke at være væsentlig.</p> <p>Det er regionens vurdering, at resultatet af screeningen af det ansøgte projekt ikke giver anledning til at antage, at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport, da projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter eller vedtagne planer antages at få nogen væsentlig påvirkning af miljøet.</p>

Sagsbehandler: Susanne Roug
E-mail: SRP@rsyd.dk
Dato: 8. januar 2020
Journal nr.: 19/19279

Dato: 28. oktober 2019

Sagsbehandler: Susanne Roug

Bilag 5 Andre myndigheders tilladelser

NIRAS A/S
Att.: Charlotte Greve
Ove Gjeddes Vej 35
5220 Odense SØ

Vedr. adgangstilladelse til matr. nr. 136 Stevning, Svenstrup, 6430 Nordborg

DENNE ADGANGSTILLADELSE ERSTATTER TIDLIGERE SKRIVELSE FRA

DEN 10-07-2019. I henhold til ansøgningen for matrikel nr. 136, Stevning, Svenstrup, 6430 Nordborg, skal der hermed meddeles tilladelse til etablering af en max. 8 meter bred adgang som vist herunder:

(ikke målfast foto)

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

- Ansøger undersøger selv eventuelle tinglysninger i Tingbogen.
- Adgangen skal etableres indenfor 12 måneder. I modsat fald, bortfalder tilladelsen. Hvis der bliver behov for en forlængelse, skal undertegnede kontaktes.
- Oversigtsforholdene ved udkørsel fra matriklen skal sikres. Der er aftalt med Jens Madsen (ejer af matrikel 136, Stevning, Svenstrup) at der skal fældes ca. 20 meter levende hegn ved udkørslen langs med Dalvej (mod vest). Ligeledes forsøger Jens Madsen at tage kontakt til ejeren af matrikel 25, for at få lov til at fælde det store træ, der står nord for udkørslen langs med Egebjergvej.

Projekt og Anlæg
Sønderborg Kommune
Rådhusstorvet 10
6400 Sønderborg
T 88 72 64 00

post@sonderborg.dk
www.sonderborgkommune.dk

28-11-2019
19/42

- For at sikre kørebane kanten skal adgangen asfalteres fra kørebane kant og min. 0,5 meter ind på egen matrikel.
- Hvis asfalten på det offentlige vejareal bliver beskadiget under den tunge transport, skal skaderne udbedres for ansøgers regning. Vejtilsynet vil tage billeder inden opstart, som dokumentation.
- Arbejdet på det offentlige vejareal skal leve op til Sønderborg kommunes kvalitetskrav og udføres efter tilsynsmyndighedens anvisning. Der vedlægges en typetegning for etablering af adgange. Er der spørgsmål til denne, kontakt da tilsynsførende: Claus Jespersen på tlf. 2170 2537
- Alle udgifter til etablering af adgangen afholdes af ansøger (asfalt, stabilgrus m.v.).
- Overfladevand skal holdes indenfor egen matrikel og må ikke ledes ud på offentlig vej.
- Hvis der er behov for at krydse nabomatriklen (matrikel 25), skal der foreligge en skriftlig lodsejeraftale. I så fald skal en kopi af aftalen sendes til undertegnede.
- Ansøger skal sørge for løbende daglig renholdelse af det offentlige vejareal med feje/suge maskine, og altid ved arbejdstid ophør.

Vejmyndigheden stiller ikke krav om at I skal færdigmelde anlæggelsen af den nye adgang, da Vejmyndigheden selv følger op på arbejdets udførelse.

Tilladelsen er udstedt i henhold til Vejlovens §49 stk. 1 og 2, og kan påklages.

Klagevejledning:

Du kan klage over denne afgørelse til Vejdirektoratet, Carsten Niebuhrsgade 43, 5. sal, 1577 København V.

Klagen kan indsendes via Vejdirektoratets elektroniske klageblanket på borger.dk. Benyt linket eller gå ind på borger.dk – Samfund og rettigheder – Klagemuligheder – Klagemuligheder i Danmark – Klag til Vejdirektoratet over afgørelser på vejområdet.

Klagen omfatter kun retlige spørgsmål. Det vil sige Vejdirektoratet kun kan tage stilling til, om afgørelsen er lovlig, men ikke til kommunens skøn indenfor lovens rammer – undtaget ekspropriationssager og sager om handicapparkering, hvor Vejdirektoratet ligeledes kan tage stilling til skønnet.

Klagefristen er 4 uger fra modtagelsen af denne afgørelse og klagen skal være modtaget i Vejdirektoratet inden udløbet af denne frist.

Afgørelsen kan kun indbringes for domstolene, hvis du har udnyttet din klagemulighed.

Lovgrundlaget fremgår nederst.

Venlig hilsen

Tina Grønbek

Teknisk assistent

Telefon 88 72 56 02

tign@sonderborg.dk

Klagevejledning

§ 132. Kommunalbestyrelsernes afgørelser efter denne lov kan påklages til transportministeren, for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Vejmyndighedernes afgørelser efter § 102 kan påklages til transportministeren.

Stk. 3. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. For beslutninger, der skal offentliggøres, regnes klagefristen fra offentliggørelsen. Når der er særlig grund dertil, kan transportministeren dog efter forud indhentet erklæring fra vejmyndigheden se bort fra overskridelse af klagefristen.

Stk. 4. Klage har ikke opsættende virkning, medmindre transportministeren bestemmer andet.

Stk. 5. Afgørelser, der kan påklages efter stk. 1, kan ikke indbringes for domstolene, før denne klageadgang er udnyttet. Søgsmål skal være anlagt, inden 6 måneder efter at transportministerens afgørelse er meddelt.

Retsgrundlag

Vejlovens regler for adgangsforhold og adgangsbestemmelser.

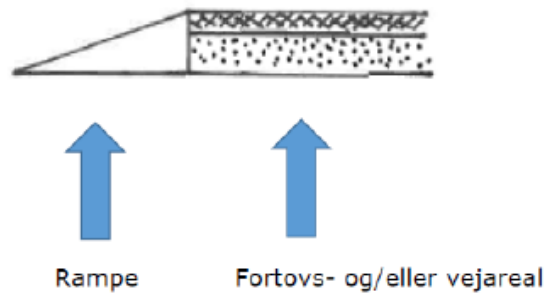
§ 49. Nye adgange og udvidelse af eksisterende adgange til offentlige veje og stier må ikke etableres uden vejmyndighedens tilladelse.

Stk. 2. Den, der ansøger om en ny adgang eller udvidelse af en eksisterende adgang til en offentlig vej eller sti, afholder udgifterne til etablering, medmindre andet er aftalt mellem vejmyndigheden og ansøger

Typetegning for adgange.

Adgang til nyudstyknings, huse, gårde, markadgang m.v. hvor der ikke er grøft.

Rampe

Rampens bredde skal være 3 x højden. Anlægges med asfalt.

Fortovs- og/eller vejareal

50 kg/m² PA (pulver asfalt/slidlæg. Kørefliser eller belægningssten).

130kg/m² GAB0 (asfaltbeton).

15 cm SG1 (stabilgrus).

Min 25 cm BS (Bundsikring).

Ved markadgange, adgange til gårde og steder hvor der i øvrigt er tung transport, skal ovennævnte krav til fortovs- og eller vejareal videreføres fra kørebanelkant til eget skel.

Skal adgangen anvendes til erhverv/lastbiler, er kravene til opbygningen:

60 kg/m² – AB
220 kg/m² – GAB
25 cm. SG II
Min. 25 cm BS

PA: Pulver asfalt/slidlæg. Kørefliser eller belægningssten.
GAB0: Asfaltbeton
SG: Stabilgrus
BS: Bundsikring

Bilag 6 Udtalelse fra museet

Rambøll A/S

Att.: Rasmus Hejlskov Olsen

Dato: 7. august 2015

J. nr. 15/4645-8.1.3

Arkæologisk udtalelse vedr. forslag til graveområde ved Stevning på matr. 136, Stevning, Svenstrup ejerlav (Forslag til Råstofplan 2016 for Sønderborg kommune).

Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev sagsnr: 15/4645-8.1.3

Udtalelse i henhold til museumslovens § 25:

Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev har modtaget høringsbrev om det ovennævnte udlæg af graveområde og foretaget arkivalisk kontrol og arkæologisk vurdering af det ansøgte graveområde.

Graveområdet, der omfatter: matr. 136, Stevning, Svenstrup ejerlav er på godt 2,9 ha og beliggende Nord for Stevning på toppen og sydvest skråningen af et højtliggende plateau, der mod øst afgrænses af et engområde og mod nord af et lille vandløb (se kortbilag). Dele af arealet – i den vestlige del - er muligvis destrueret ved tidligere råstofindvinding.

Inden for graveområdet på bakketoppen er der registreret et væsentligt fortidsminde – et dyssekammer fra bondestenalder, hvor gravkammeret og de store randsten blev fjernet i 1928, men i overfladen har man efterfølgende kunnet se rester af fylden i gravkammeret (sb. 57 Svenstrup sogn)(se kortbilag). Da den tids udgravninger som regel kun omfattede gravkammer og randsten, kan der dog meget vel være rester af andre, tilknyttede anlæg at finde i undergrunden stadigvæk. Omkring graveområdet er der desuden registreret adskillige overpløjede gravhøje. Graveområdet er i øvrigt, som nævnt, placeret højt i terrænet, tæt ved vand, og vi ved af erfaring, at man i forhistorisk tid foretrak netop en sådan beliggenhed, når man skulle anlægge sine bopladser.

På den baggrund er det museets vurdering, at der inden for indvindingsområdet findes væsentlige jordfaste fortidsminder, som er beskyttet af Museumslovens §27.

Museet vil derfor anbefale, at der bliver foretaget en forundersøgelse af indvindingsområdet med henblik på at afgrænse omfanget af de jordfaste fortidsminder, inden jordarbejdet går i gang.

Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige fortidsminder på området, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da arealet overstiger 5.000 m², skal udgifterne til forundersøgelse - jf. Museumslovens § 26.2 – afholdes af råstofindvinder.

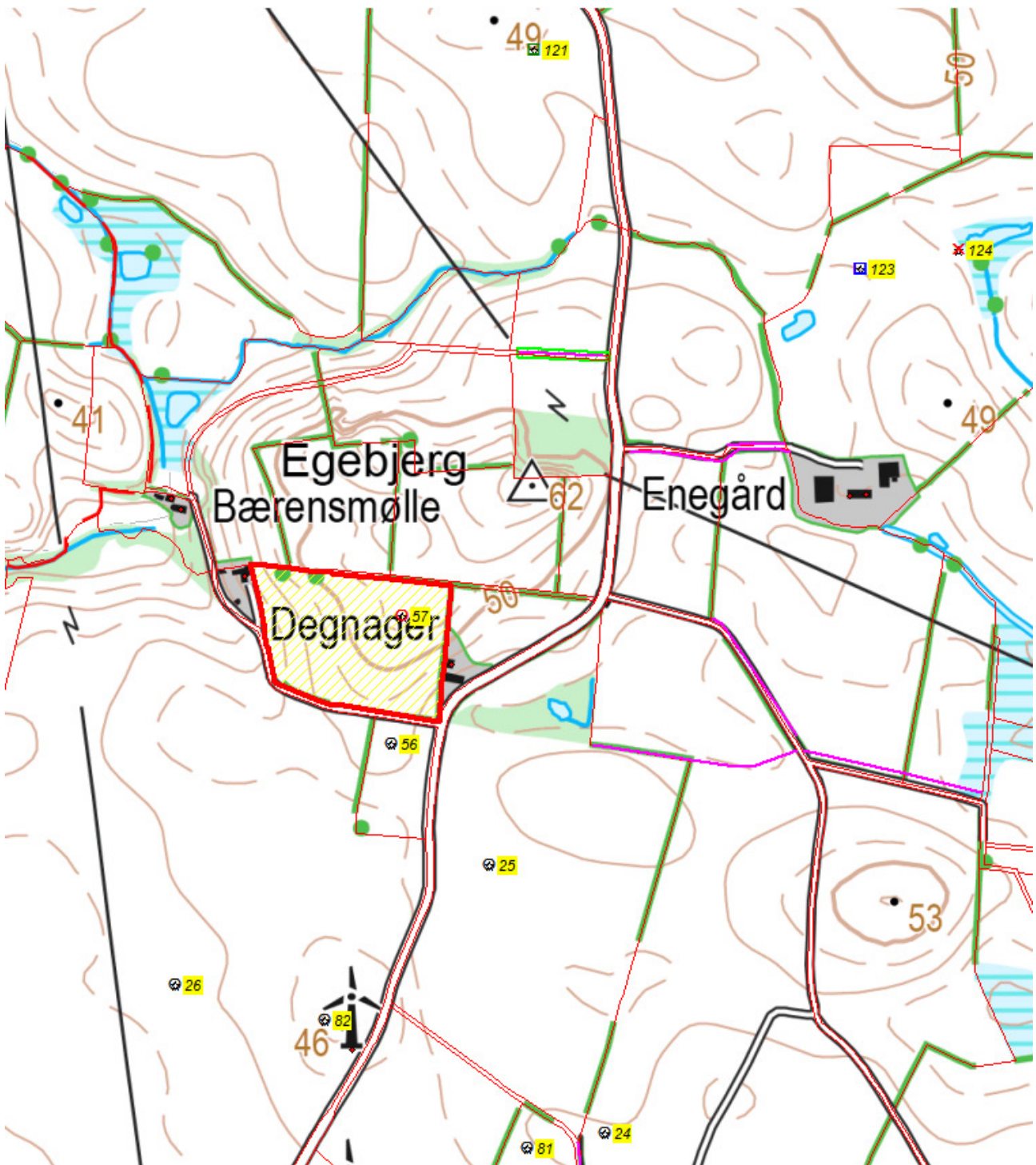
Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på området, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre/indvinder.

De jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev.

Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev udarbejder gerne ved henvendelse fra bygherre budget og tidsplan for en forundersøgelse af området. Henvendelse til Per Ethelberg: 73 52 34 62 eller Hans Chr. Andersen: 73 52 34 67.

Med venlig hilsen

Anne Birgitte Sørensen
Museumsinspektør
planer@museum-sonderjylland.dk

Kortbilag til 15/4645-8.1.3 Vedr. forslag til graveområde ved Stevning på matr. 136, Stevning, Svenstrup ejerlav (Forslag til til Råstofplan 2016 for Sønderborg kommune). Det berørte område er markeret med rød kontur. Fortidsminderne er markeret med numre på gul baggrund.